

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ

320/2014

(Της διαδικασίας του άρθρου 2, παρ. 2, περ. γ(δδ) Ν. 4013/2011)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 16^η Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκατέσσερα (2014) ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.00 π.μ. και επί της οδού Κηφισίας 7 στην Αθήνα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η **ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ** σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1. Πρόεδρος: Δημήτριος Ράϊκος

2. Μέλη: Ευάγγελος Καραμανλής

Ιωάννα Κουλούρη

Δημήτριος Σταθακόπουλος

Δημήτριος Λουρίκας (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν.

Γραμματέας: Στυλιανή Τσιάβου

Εισηγητής: Ευάγγελος Ιατρού, Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν ο εισηγητής, κ. Ευ. Ιατρού (μέσω τηλεδιάσκεψης), καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων, κα Καξιρή, οι οποίοι και αποδεσμεύτηκαν πριν τη διαδικασία έναρξης της ψηφοφορίας από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Ερώτημα: Το υπ' αρ. πρωτ. ΔΜΕΟ/1619/7.8.2014 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3322/7.8.2014) έγγραφο αίτημα της Διεύθυνσης Μελετών Έργων Οδοποιίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων με το συνημμένο σε αυτό φάκελο ως αυτός συμπληρώθηκε κατά τα κατωτέρω

Θέμα: Εξέταση αιτήματος της Διεύθυνσης Μελετών Έργων Οδοποιίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων για παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 ως ισχύει προκειμένου για τη σύναψη με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (κατ' επίκληση του άρθρου 29 παρ. 1 του Ν.3316/2005 και του άρθρου 109 Ν.4199/2013) της 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης, προϋπολογισμού δαπάνης 89.993,33€ (κατόπιν της τεκμαρτής έκπτωσης του αρχικού διαγωνισμού, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ), της εκτελούμενης μελέτης με τίτλο "Μελέτη της Οδού Μαρκόνι – Αγ. Άννας από τη Λ. Αθηνών μέχρι τη διασταύρωσή της με την Οδό Μακρυγιάννη – Ταύρου (συμπεριλαμβανομένου του τμήματος της οδού Μακρυγιάννη – Ταύρου από την οδό Αγ. Άννας μέχρι τον Α/Κ με

Λ. Κηφισού και εξαιρουμένου του μελετηθέντος τμήματος από την Ιερά Οδό μέχρι την Οδό Ορφέως) και μελέτη του οδικού και υδραυλικού έργου της οδού και του ρέματος Προφ. Δανιήλ από την Ιερά Οδό μέχρι τον ποταμό Κηφισό και της διαπλάτυνσης της οδού Ορφέως από Προφ. Δανιήλ μέχρι την Οδό Αγ. Άννας", αρχικής προεκτιμώμενης αμοιβής 2.196.886,39€ (μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ)

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΜΕΟ/1619/7.8.2014 (αρ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3322/7.8.2014) έγγραφο αίτημα και το συνημμένο σε αυτό φάκελο, όπως αυτό συμπληρώθηκε, κατόπιν του με α.π. 3322/19.8.2014 εγγράφου αιτήματος της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (εφεξής και Αρχή) για υποβολή συμπληρωματικών / διευκρινιστικών στοιχείων, με το με α.π. ΔΜΕΟ/3256/22.9.2014 (α.π. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 3990/26.9.2014) έγγραφό της και το σχετικό φάκελο, η Διεύθυνση Μελετών Έργων Οδοποιίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατά τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν.4013/2011 ως ισχύει προκειμένου για τη σύναψη της **1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης (Σ.Σ.), προϋπολογιζόμενης δαπάνης 89.993,33€ (συνυπολογιζόμενης της κατά τον αρχικό διαγωνισμό δοθείσας τεκμαρτής έκπτωσης 20% της αναδόχου σύμπραξης, χωρίς ΦΠΑ)**, ήτοι 110.691,80€ συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ 23%, της εκτελούμενης σύνθετης τεχνικής μελέτης με τίτλο "Μελέτη της Οδού Μαρκόνι – Αγ. Άννας από τη Λ. Αθηνών μέχρι τη διασταύρωσή της με την Οδό Μακρυγιάννη – Ταύρου (συμπεριλαμβανομένου του τμήματος της οδού Μακρυγιάννη – Ταύρου από την οδό Αγ. Άννας μέχρι τον Α/Κ με Λ. Κηφισού και εξαιρουμένου του μελετηθέντος τμήματος από την Ιερά Οδό μέχρι την Οδό Ορφέως), της μελέτη του οδικού και υδραυλικού έργου της οδού και του ρέματος Προφ. Δανιήλ από την Ιερά Οδό μέχρι τον ποταμό Κηφισό και της διαπλάτυνσης της οδού Ορφέως από Προφ. Δανιήλ μέχρι την Οδό Αγ. Άννας", με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης με την υφιστάμενη ανάδοχο μελετητική σύμπραξη της σύμβασης, κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 29 παρ. 1 του Ν.3316/2005 και άρθρου 109 του Ν.4199/2013.

Η προεκτιμώμενη αμοιβή της μελέτης, ήτοι η εκτιμώμενη αξία της όπως υπολογίσθηκε από την αναθέτουσα αρχή κατά το χρόνο αποστολής (6.4.2009) της προκήρυξης σύμβασης στην ΕΕΕΕ, ανέρχεται σε **2.196.886,39€ (χωρίς ΦΠΑ)**.

Η αιτούσα αναθέτουσα αρχή, με το προαναφερόμενο αίτημά της όπως αυτό συμπληρώθηκε κατά τα ως άνω, επικαλείται την ανάγκη σύναψης της προτεινόμενης 1ης Σ.Σ. της εν θέματι μελέτης, προκειμένου: α) για την **εκπόνηση πρόσθετου κατά το είδος μελετητικού αντικείμενου υδραυλικών (κατηγορία 13) και περιβαλλοντικών (κατηγορία 27) μελετών καθώς και του αναλογούντος πρόσθετου κατά ποσότητα ΣΑΥ - ΦΑΥ** και β) για τη **διαχείριση επί το έλασσον των συμβατικών αμοιβών τριών, εκπονηθέντων και παραδοθέντων στο πλαίσιο του αντικείμενου της αρχικής σύμβασης, περιβαλλοντικών μελετών**, οι οποίες δεν προωθούνται προς έγκριση, λόγω της εκ των υστέρων (κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης) τροποποίησης του εθνικού νομοθετικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων.

Τέλος, κατά την αναθέτουσα αρχή (και συγκεκριμένα κατά το υποβληθέν σχέδιο απόφασης για προσφυγή της στη διαδικασία διαπραγμάτευσης), το ως άνω επιπλέον κατά το είδος μελετητικό αντικείμενο της προτεινόμενης 1ης Σ.Σ. προέκυψε κατά την εκπόνηση της αρχικής μελέτης, "από τη σταδιακή προσέγγιση των τεχνικών λύσεων σε συνδυασμό και με τα λοιπά έργα που προωθούντο στην υπόψη περιοχή", λόγω μη προβλέψιμων κατά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης περιστάσεων, και είναι αναγκαίο για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, από την οποία δεν μπορεί να διαχωρισθεί από τεχνική και οικονομική άποψη χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα στην αναθέτουσα αρχή.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από το φάκελο εγγράφων και στοιχείων που συνοδεύει το εξεταζόμενο αίτημα, προκύπτουν τα ακόλουθα:

2.1 Με την απόφαση ΔΜΕΟ/7406/23.12.2008 του Υπουργού τ. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. εγκρίθηκαν: α) η διάθεση πίστωσης 3.100.000,00€ (αμιγώς εθνικοί πόροι) σε βάρος του ενάριθμου έργου 2007ΣΕ06800001 της ΣΑΕ 068 τροπ. 0 για την ανάθεση εκπόνησης της μελέτης με τίτλο "Μελέτη της Οδού Μαρκόνι-Αγ. Άννας από την Λ. Αθηνών μέχρι τη διασταύρωση της με την Οδό Μακρυγιάννη –Ταύρου (συμπεριλαμβανομένου του τμήματος της οδού Μακρυγιάννη –Ταύρου από την οδό Αγ. Άννας μέχρι τον Α/Κ με Λ. Κηφισού και εξαιρουμένου του μελετηθέντος τμήματος από την Ιερά Οδό μέχρι την Οδό Ορφέως), της μελέτης του οδικού και υδραυλικού έργου της οδού και του ρέματος Προφ. Δανιήλ από την Ιερά Οδό μέχρι τον ποταμό Κηφισό και της διαπλάτυνσης της οδού Ορφέως από Προφ. Δανιήλ μέχρι την Οδό Αγ. Άννας" και β) η ανάθεση της εκπόνησης της εν λόγω μελέτης με ανοικτό διεθνή διαγωνισμό, με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, βάσει αξιολόγησης τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, κατά τη διαδικασία του άρθρου 7 παρ. 4 του Ν.3316/2005 (ανάθεση προμελέτης και οριστικής μελέτης σε ένα στάδιο, εκτός προκαταρκτικών μελετών), επί τη βάση της συνδρομής των προϋποθέσεων των παρ. 5(β) και 5(γ) του άρθρου 5 του Ν.3316/2005 (μελέτη στο Φάκελο του Έργου της οποίας περιέχονται επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων, και αφορούσα έργο χωρίς αβεβαιότητες ως προς την τεχνική λύση), καθώς επίσης ορίστηκαν ως Προϊσταμένη Αρχή της σύμβασης η Διεύθυνση Μελετών Έργων Οδοποιίας (Δ.Μ.Ε.Ο.) του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ως Διευθύνουσα (Επιβλέπουσα) Υπηρεσία: i) το τμήμα Προγράμματος και Μελετών της Δ/σης Δ10 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για το υδραυλικό έργο Προφήτη Δανιήλ, ii) το τμήμα Μελετών Έργων Οδοποιίας και Τεχνικών Έργων Αττικής της Δ.Μ.Ε.Ο. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. για τις υπόλοιπες επιμέρους μελέτες.

Η ως άνω μελέτη υλοποιείται στο πλαίσιο του έργου "Οδικά και λοιπά έργα περιοχής Βοτανικού (Κατασκευή – Μελέτη – Τεχνικοί Σύμβουλοι – Ο.Κ.Ω. κ.λπ.)", συνολικού προϋπολογισμού 80.000.000€.

2.2 Τα συμβατικά τεύχη της ως άνω μελέτης (τεύχος Προκήρυξης σύμβασης με τα προσαρτήματά του, Συγγραφή Υποχρεώσεων, έντυπο Οικονομικής Προσφοράς και Φάκελος του έργου (ΦΤΕ), που περιελάμβανε Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων, Σκοπιμότητα του έργου, Πρόγραμμα απαιτούμενων μελετών και Τεύχος Προεκτίμησης αμοιβών μελετών) **εγκρίθηκαν** με τη με α.π. ΔΜΕΟ/848/19.3.2009, ως τροποποιήθηκε και ισχύει **με τη με α.π. ΔΜΕΟ/986/6.4.2009 Απόφαση** της ως άνω αρμόδιας Προϊσταμένης Αρχής της σύμβασης, η δε έναρξη της διαγωνιστικής διαδικασίας σηματοδοτείται με την **αποστολή προκήρυξη σύμβασης στην ΕΕΕΕ στις 6.4.2009.**

2.3 Φυσικό αντικείμενο της εξεταζόμενης μελέτης αποτελεί η **εκπόνηση του συνόλου των απαιτούμενων κύριων και υποστηρικτικών μελετών που σχετίζονται με τη διαπλάτυνση / κατασκευή των οδικών αξόνων Αγίας Άννας και Προφήτη Δανιήλ του Βασικού Οδικού Δικτύου Νομού Αττικής καθώς και την κατασκευή του υδραυλικού έργου (διευθέτηση και οριοθέτηση) του ρέματος Προφήτη Δανιήλ.**

Σύμφωνα με τον "Κατάλογο των απαιτούμενων μελετών" του από Μαρτίου 2009 συνταχθέντος συμβατικού τεύχους του ΦΤΕ, **το φυσικό αντικείμενο της εν θέματι σύμβασης περιελάμβανε την εκπόνηση των παρακάτω επιμέρους μελετών:**

- **Τμήμα Α (Οδικό έργο Αγίας Άννας):** i) Φάκελος για την εφαρμογή της "διαδικασίας αξιολόγησης επιπτώσεων από τη βελτίωση, τροποποίηση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό ή ανανέωση έργου ή δραστηριότητας" του άρθρου 13 της ΚΥΑ Η.Π. 11014/7033/14.3.2003 (ΦΕΚ Β' 332/14.3.2003) προκειμένου για την επικαιροποίηση της υφιστάμενης ΑΕΠΟ (ΚΥΑ 102214/31.8.2001, ως συμπληρώθηκε με την ΚΥΑ 129510/17.7.2007, ισχύουσα έως 31.12.2011) του οδικού έργου "Οδός Αγίας Άννης από Λεωφόρο Αθηνών μέχρι Άγιο Ιωάννη Ρέντη" (εφεξής και οδικό έργο Αγίας Άννας). ii) Προμελέτη Ισόπεδου Κόμβου οδού Πιερίας. iii)

Ανασύνταξη, Επικαιροποίηση και Ψηφιοποίηση Οριστικής μελέτης οδοποιίας και Ισόπεδων κόμβων. iv) Οριστική Μελέτη Ισόπεδου Κόμβου οδού Πιερίας. v) Οριστική μελέτη Αποχέτευσης -Αποστράγγισης (οδού και κόμβων). vi) Οριστική Μελέτη Σήμανσης-Ασφάλισης. viii) Οριστική Μελέτη φωτεινής σηματοδότησης κόμβων. viii) Οριστική Μελέτη Η/Μ που περιλαμβάνει: Μελέτες φωτισμού και Δικτύων Διανομής, Εγκατάσταση φωτεινής σηματοδότησης κυκλοφοριακών κόμβων, Μελέτη Άρδευσης με σύστημα αυτοματισμού και Κεντρικό Έλεγχο και Μελέτες σωληνώσεων τηλεματικής/ΟΤΕ. ix) Μελέτες Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ.

- **Τμήμα Β (Οδικό και υδραυλικό Έργο Προφήτη Δανιήλ):** i) Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. ii) Πρόδρομη Έκθεση για τη διευθέτηση του ρέματος, η οποία έχει ως αντικείμενο: α) τον καθορισμό των παροχών με τις οποίες θα διαστασιολογηθεί το υδραυλικό έργο με βάση τις υφιστάμενες μελέτες και λαμβάνοντας υπόψη τις προγραμματιζόμενες μελέτες, τα νέα προγραμματιζόμενα έργα, τις νέες χρήσεις, τις επιμέρους ρυθμίσεις του Πολεοδομικού Σχεδίου της περιοχής και τις προβλέψεις του Ν.3481/2006 και β) τη διατύπωση προτάσεων σχετικά με τη λειτουργία του ρέματος Προφ. Δανιήλ ως αποδέκτη του παντοροϊκού δικτύου περιοχών Αθηνών. iii) Προμελέτη Οδοποιίας και Ισόπεδων κόμβων από την Ιερά Οδό μέχρι και την προβλεπόμενη σύνδεση με την οδό Κωνσταντινουπόλεως. iv) Προμελέτη τεχνικών έργων (γεφυρών, ανισόπεδων διαβάσεων και κάτω διαβάσεων), v) Προμελέτη για τη διευθέτηση του ρέματος, vi) Μελέτη οριοθέτησης του ρέματος, vii) Οριστική Μελέτη Οδοποιίας και Ισόπεδων Κόμβων από την Ιερά Οδό μέχρι και την προβλεπόμενη σύνδεση με την οδό Κωνσταντινουπόλεως, viii) Οριστική Μελέτη Σήμανσης-Ασφάλισης. ix) Οριστική Μελέτη φωτεινής σηματοδότησης κόμβων. x) Οριστική μελέτη Αποχέτευσης -Αποστράγγισης (οδού, καταστρώματος γεφυρών και κόμβων). xi) Οριστική Μελέτη Η/Μ που περιλαμβάνει: Μελέτες φωτισμού και Δικτύων Διανομής, Εγκατάσταση φωτεινής σηματοδότησης κυκλοφοριακών κόμβων, Μελέτη Άρδευσης με σύστημα αυτοματισμού και Κεντρικό Έλεγχο και Μελέτες σωληνώσεων τηλεματικής / ΟΤΕ. xii) Οριστική Μελέτη για την διευθέτηση του ρέματος. xiii) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. xiv) Οριστική μελέτη τεχνικών έργων (γεφυρών, ανισόπεδων διαβάσεων και κάτω διαβάσεων). xv) Μελέτες Σ.Α.Υ. και Φ.Α.Υ. xvi) Τεύχη δημοπράτησης για τη μελέτη διευθέτησης του ρέματος.
- **Κοινές μελέτες για τα ως άνω τμήματα Α και Β:** i) Πρόγραμμα Ποιότητας Μελέτης. ii) Πρόγραμμα Τοπογραφικών εργασιών. iii) Τοπογραφικές εργασίες (κύριοι άξονες, κόμβοι, δευτερεύουσες οδοί) σε κλίμακα 1:500. iv) Κτηματολόγιο - Πράξεις αναλογισμού, v) Πρόγραμμα Γεωτεχνικών Εργασιών, vi) Γεωτεχνικές εργασίες και έρευνες για την οδό και τα τεχνικά έργα - Αξιολόγηση Γεωτεχνικών ερευνών, vii) Οριστική Γεωλογική Μελέτη.

2.4 Τα μελετούμενα έργα (οδικό έργο Αγίας Άννας και οδικό και υδραυλικό έργο Προφήτη Δανιήλ) συνιστούν κοινόχρηστα έργα και δίκτυα υποδομής στο πλαίσιο του Προγράμματος Διπλής Ανάπτυξης των περιοχών Λεωφόρου Αλεξάνδρας και Βοτανικού - Ελαιώνα του Δήμου Αθηναίων και υπάγονταν ως προς τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις υλοποίησής τους στις ρυθμίσεις των διατάξεων: α) του άρθ. 12 Ν.3481/2006 (ΦΕΚ Α' 162/2.8.2006), με τις οποίες καθορίζονται οι όροι δόμησης, οι χρήσεις γης και τα κοινόχρηστα έργα (αθλητικά γήπεδα με συμπληρωματικά πολυλειτουργικά κτίρια, πολυλειτουργικό δημοτικό κτίριο, εμπορικό κέντρο, χώροι στάθμευσης, χώροι πρασίνου) σε συγκεκριμένα οικοδομικά τετράγωνα των ως άνω περιοχών προκειμένου για την υλοποίηση των στόχων των διατάξεων του άρθ. 11 Ν.3481/2006 περί δημιουργίας Υπερτοπικών – Μητροπολιτικών πόλων αναψυχής, αθλητισμού, πολιτιστικών και άλλων συμπληρωματικών λειτουργιών εντός των διοικητικών ορίων του Δήμου Αθηναίων σε συμπλήρωση του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας, καθώς και β) της *Ειδικής Μελέτης (Master Plan) για την υλοποίηση του Προγράμματος Διπλής Ανάπτυξης των περιοχών Βοτανικού – Λ. Αλεξάνδρας, Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων* του Δήμου Αθηναίων, εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω άρθρου με τη με.α.π. ΕΥΠΕ/οικ.111233/23.12.2008 ΚΥΑ των Υπουργών ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και Πολιτισμού. Οι ως άνω υπό στοιχεία (α) και (β) κανονιστικές πράξεις συνιστούν, κατά το κεφ. Β' του συμβατικού τεύχους του ΦΤΕ, στοιχεία του ΦΤΕ, τα οποία έπρεπε να ληφθούν υπόψη από το μελετητή κατά την εκπόνηση των επιμέρους κατηγοριών μελετών της εν θέματι μελέτης.

Εν συνεχεία, με την απόφαση ΣτΕ 3059/2009 (Ολομ.) της 9.10.2009, ήτοι στο χρονικό διάστημα μεταξύ της διενέργειας και ολοκλήρωσης του διαγωνισμού ανάθεσης της εν θέματι μελέτης (2.6.2009 – 18.9.2009) και της κατακύρωσης του αποτελέσματός του (22.3.2010), βλ. κατωτέρω, οι διατάξεις του άρθ. 12 Ν.3481/2006 κρίθηκαν αντίθετες με το άρθ. 24 του Συντάγματος και μη εφαρμοστέες¹.

Με την από 2.3.2010 ανακοίνωση του Υ.Π.Ε.Κ.Α. διευκρινίσθηκε ότι, μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 3059/2009 απόφασης ΣτΕ της 9ης.10.2009 περί της αντισυνταγματικότητας και του μη εφαρμοστέου των διατάξεων του άρθ. 12 Ν.3481/2006 για το Πρόγραμμα της Διπλής Ανάπλασης στις περιοχές Βοτανικού και Λεωφ. Αλεξάνδρας του Δήμου Αθηναίων, το εν λόγω Πρόγραμμα τελεί υπό αναθεώρηση σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο Ν.3481/2006 ως προς τους ειδικότερους όρους σχεδιασμού του και τη διαδικασία υλοποίησής του και παραπέμπεται η τελική έγκριση των όρων και προϋποθέσεων υλοποίησής του να γίνει με προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα εκδοθεί μετά την κατάθεση και ψήφιση νέας σχετικής νομοθετικής ρύθμισης (σε αντικατάσταση του άρθ. 12 Ν.3481/2006) και κατ' εξουσιοδότηση αυτής. Το εν λόγω ζήτημα ρυθμίσθηκε τελικά με την έκδοση των διατάξεων του άρθ. 23 Ν.3983/2011 (ΦΕΚ Α' 144/17.6.2011) και του κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντος από 29.4.2013 Π.Δ. (ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013), με έναρξη ισχύος την 14η.5.2013, κατά τα κατωτέρω αναφερόμενα στην παρούσα.

Με τη με α. π. ΔΜΕΟ/140/22.3.2010 απόφαση του Υφυπουργού ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ. εγκρίθηκε, μεταξύ άλλων, και κατόπιν των από 19.6.2009 και 18.9.2009 σχετικών πρακτικών της αρμόδιας επιτροπής διαγωνισμού, το αποτέλεσμα του από **2.6.2009 διενεργηθέντος ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού** για την ανάθεση της σύμβασης εκπόνησης της εν θέματι μελέτης στα συμπράττοντα Γραφεία Μελετών: i) ΜΕΤΕΡ-ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε., ii) ΥΠΟΔΟΜΗ-ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ Ε.Π.Ε., iii) ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝ/ΤΕΣ "ΚΑΜΠΗ" Ε.Τ.Ε, iv) ISP Scholz Beratende Ingenieure AG, v) ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΓΙΑΝΝΑΤΟΣ του ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ και vi) ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ "ΜΑΚ.Τ.Ε" Ε.Π.Ε..

Κατόπιν του σχετικού προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ειδικότερα της υπ' αριθμ. 107/2010 Πράξης Ζ' Κλιμ. ΕλΣυν της 27.5.2010), **υπογράφηκε την 1η.7.2010 η σύμβαση εκπόνησης της εξεταζόμενης μελέτης** με ανάδοχο το ως άνω μελετητικό σχήμα, για το **συνολικό συμβατικό ποσό των 1.757.514,00€, μη συμπεριλαμβανομένου του αναλογούντος ΦΠΑ**, ήτοι 2.161.742,22€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%, το δε ως άνω συμβατικό ποσό χωρίς ΦΠΑ αναλύεται, σύμφωνα και με την οικονομική προσφορά του αναδόχου, στις παρακάτω αμοιβές χωρίς ΦΠΑ για τις εξής επιμέρους, προβλεπόμενες στα συμβατικά τεύχη, κατηγορίες μελετών: Τοπογραφικές μελέτες (κατηγ. 16) 211.931,00€, Συγκοινωνιακές μελέτες (κατηγ. 10) 233.811,00€, Μελέτες Τεχνικών Έργων (κατηγ. 08) 193.655,00€, Γεωλογικές μελέτες (κατηγ. 20) 28.262,00€, Γεωτεχνικές εργασίες (κατηγ. 21) 278.491,00€, Περιβαλλοντικές μελέτες (κατηγ. 27) 131.909,00€, Υδραυλικές μελέτες (κατηγ. 13) 624.432,00€, Η/Μ μελέτες (κατηγ. 09) 40.346,00€, ΣΑΥ-ΦΑΥ 14.677,00€.

Κατά την εκτέλεση της σύμβασης, καταργήθηκε το σύνολο σχεδόν των διατάξεων του άρθ. 12 Ν.3481/2006 βάσει της διάταξης της παρ. 5 άρθ. 23 Ν.3983/2011 (ΦΕΚ Α' 144/17.6.2011), "**με εξαίρεση: α) τις διατάξεις της παραγράφου 1 κατά το τμήμα τους και μόνο με το οποίο το Ο.Τ. 22 της πε-**

¹ Συγκεκριμένα, με τη ΣτΕ 3059/2009 (Ολομ.) κρίθηκε ότι "[...] Με τις επίμαχες ρυθμίσεις του ν. 3481/2006 η καταλαμβανόμενη από ποδοσφαιρικό γήπεδο έκταση του ΟΤ 22 στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας αποδίδεται στην κοινή χρήση ως χώρος πρασίνου, ο δε χώρος των ΟΤ 45, 46, 48 και 50 στην περιοχή του Βοτανικού διατίθεται για την υποδοχή νέων αθλητικών εγκαταστάσεων και την ανέγερση πολυλειτουργικού δημοτικού κτιρίου και εμπορικού κέντρου, με αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση των κοινόχρηστων χώρων πρασίνου που προορίζονταν να αποτελέσουν το κεντρικό τμήμα μεγάλου αστικού πρασίνου στην Δυτική Αθήνα. Στην προκειμένη περίπτωση, εκτός των αθλητικών εγκαταστάσεων με το προβλεπόμενο γι' αυτές ποσοστό εμπορικών και λοιπών σχετικών με αυτές χρήσεων και τους αναγκαίους χώρους σταθμεύσεως αυτοκινήτων, προβλέπονται και χρήσεις γης που συνεπάγονται την ανέγερση πολυλειτουργικού δημοτικού κτιρίου και εμπορικού κέντρου. Οι χρήσεις αυτές δεν είναι συμπληρωματικές των αθλητικών εγκαταστάσεων και, συνεπαγόμενες την μείωση των κοινοχρήστων χώρων σε βαθμό μεγαλύτερο του αναγκαίου για την μεταφορά των αθλητικών εγκαταστάσεων, καθιστούν τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3481/2006 αντίθετες στο άρθρο 24 του Συντάγματος. Η αντίθεση αυτή δεν αίρεται από την τυχόν συμφωνία των επίμαχων ρυθμίσεων με τις κατευθύνσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας. Η διατήρηση των κοινοχρήστων χώρων πρέπει να θεωρείται και ως πρωταρχικό μέλημα των διοικητικών αρχών που είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή των ρυθμιστικών σχεδίων. [...]"

ριοχής 69 του Δήμου Αθηναίων χαρακτηρίστηκε ως κοινόχρηστος χώρος πρασίνου και β) τις διατάξεις της περιπτώσεως α' της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, κατά το τμήμα τους και μόνο με το οποίο τροποποιήθηκε το ρυμοτομικό σχέδιο στο Ο.Τ. 45 της Πολεοδομικής Ενότητας Ελαιώνα του Δήμου Αθηναίων και καθορίστηκαν νέα Ο.Τ. 45α και ενοποιημένο Ο.Τ. 45-46-50.", οπότε τα μελετούμενα έργα υπήχθησαν πλέον εν τοις πράγμασι ως προς τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις υλοποίησής τους στις διατάξεις του άρθ. 23 του Ν.3983/2011 περί Προγράμματος Διπλής Ανάπλασης των περιοχών της Λεωφόρου Αλεξάνδρας και του Βοτανικού του Δήμου Αθηναίων καθώς και στις ειδικότερες διατάξεις του κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντος από 29.4.2013 Π.Δ/τος (ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013) με τίτλο "Ειδική Μελέτη για την υλοποίηση του προγράμματος διπλής ανάπλασης των περιοχών Βοτανικού – Λ. Αλεξάνδρας".

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 23 του Ν.3983/2011 (ΦΕΚ Α' 144/17.6.2011) επανακαθορίστηκαν οι χρήσεις γης στην περιοχή του Βοτανικού - Ελαιώνα και της Λεωφ. Αλεξάνδρας Δήμου Αθηναίων και ορίσθηκε (παρ. 2β) ότι με την έκδοση Π.Δ. θα εγκριθεί το νέο Πρόγραμμα Διπλής Ανάπλασης των περιοχών του Βοτανικού και της Λεωφόρου Αλεξάνδρας του Δήμου Αθηναίων και θα καθορισθούν οι ειδικότεροι όροι, περιορισμοί και προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση αυτού και ιδίως τα αναγκαία κοινόχρηστα έργα και έργα υποδομής. Με το εν λόγω από 29.4.2013 Π.Δ.(ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013) προσδιορίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις υλοποίησης του Προγράμματος Διπλής Ανάπλασης των περιοχών της Λεωφόρου Αλεξάνδρας και του Βοτανικού του Δήμου Αθηναίων, ήτοι τα απαιτούμενα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και το σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης, οι ειδικότερες χρήσεις γης και όροι δόμησης, εγκρίνεται η γενική διάταξη κτιρίων, εγκαταστάσεων, χώρων στάθμευσης, ο τρόπος διαμόρφωσης ελεύθερων χώρων πρασίνου καθώς και το ρυμοτομικό σχέδιο, δίνονται οι κατευθύνσεις για τη μορφολογία και την αισθητική των κτιρίων και των ακάλυπτων χώρων, ενώ ορίζεται το πλαίσιο της σταδιακής υλοποίησης των έργων και κτιρίων υποδομής για προώθηση των απαιτούμενων μελετών από τους εμπλεκόμενους φορείς υλοποίησης του προγράμματος.

2.5 Ως προς τη χρονική εξέλιξη της εκτέλεσης της σύμβασης, σημειώνονται τα εξής:

Συμβατική προθεσμία περάτωσης της σύμβασης ορίσθηκε η 1.6.2012, ήτοι χρονικό διάστημα εικοστριών (23) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης (1.7.2010), εκ των οποίων ο καθαρός χρόνος ολοκλήρωσης του συμβατικού μελετητικού αντικειμένου ήταν είκοσι δύο (22) μήνες.

Κατά την περιέλευση στην Αρχή και εξέταση του αιτήματος της αναθέτουσας αρχής, η εν θέματι σύμβαση τελεί σε χορηγηθείσα από την αναθέτουσα αρχή παράταση της αρχικής συμβατικής προθεσμίας περάτωσης της. Πιο συγκεκριμένα:

- Με τη με α.π. ΔΜΕΟ/3997/13.08.2010 απόφαση του πρ/νου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας (ΔΜΕΟ) εγκρίθηκε το αρχικό χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της εξεταζόμενης μελέτης, κατόπιν της από 30.7.2010 πρότασης του αναδόχου της σύμβασης, ώστε αυτό να είναι συμβατό με τις διατάξεις της Εγκυκλίου Ε.38/2005 του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. περί μελετών δημοσίων έργων, χωρίς να επέρχεται διαφοροποίηση στο συνολικό χρόνο ολοκλήρωσης του συμβατικού αντικειμένου αλλά και στον καθαρό χρόνο εκπόνησης της μελέτης σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο ΦτΕ.
- Με τη με α.π. ΔΜΕΟ/6371/27.12.2010 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε η 1η παράταση της συνολικής προθεσμίας περάτωσης της εν λόγω μελέτης κατά δύο (2) μήνες, δηλαδή μέχρι την 1.8.2012, λόγω της μη οριστικοποίησης του βασικού σχεδιασμού (παροχές σχεδιασμού, προκαταρκτικός σχεδιασμός των έργων διεύθησης) του υδραυλικού έργου του ρέματος Προφήτη Δανιήλ, το οποίο επηρέαζε άμεσα τα γεωμετρικά χαρακτηριστικά της μελετώμενης οδικής αρτηρίας. Εν συνεχεία, το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης τροποποιήθηκε εκ νέου με τη με α.π. ΔΜΕΟ/78/12.2.2011 κοινή απόφαση των πρ/νων των δύο προαναφερομένων Διευθυνουσών Υπηρεσιών (ΔΜΕΟ και Δ10 Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ.).

- Με τη με α.π. ΔΜΕΟ/2941/31.7.2012 (ΑΔΑ: Β4ΓΩ1-ΝΑΠ) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε η 2η παράταση της συνολικής προθεσμίας περάτωσης της εν λόγω μελέτης κατά έξι (6) μήνες, δηλαδή μέχρι την 1.2.2013, λόγω μη έκδοσης του προβλεπομένου προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων υλοποίησης του Προγράμματος Διπλής Ανάπλασης των περιοχών Λ. Αλεξάνδρας και Βοτανικού του Δήμου Αθηναίων, με το οποίο θα καθορίζονταν ιδίως τα αναγκαία κοινόχρηστα έργα και δίκτυα υποδομής, σε αντικατάσταση των (καταργηθέντων με το άρθ. 23 του Ν.3983/2011) διατάξεων του άρθ. 12 Ν.3481/2006.
- Με τη με α.π. ΔΜΕΟ/41/18.2.2013 (ΑΔΑ: ΒΕΥΖ1-ΟΘΡ) απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε η 3η παράταση της συνολικής προθεσμίας περάτωσης της εν λόγω μελέτης κατά δεκαπέντε (15) μήνες, δηλαδή μέχρι την 1.5.2014, ομοίως, λόγω μη έκδοσης του προβλεπομένου προεδρικού διατάγματος περί καθορισμού των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων υλοποίησης του Προγράμματος Διπλής Ανάπλασης των περιοχών Λ. Αλεξάνδρας και Βοτανικού του Δήμου Αθηναίων, με το οποίο θα καθορίζονταν ιδίως τα αναγκαία κοινόχρηστα έργα και δίκτυα υποδομής, και προκειμένου να υπάρξει επαρκής, κατ' ελάχιστον, χρόνος εκπόνησης, ελέγχου και έγκρισης των υπολειπόμενων μελετών του έργου σε όλες τις κατηγορίες. Εν συνεχεία, το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης τροποποιήθηκε εκ νέου με τη με α.π. ΔΜΕΟ/945/15.3.2013 κοινή απόφαση των πρ/νων των δύο Διευθυνουσών Υπηρεσιών (ΔΜΕΟ και Δ10 Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ.).
- Με τη με α.π. ΔΜΕΟ/οικ.3066/29.7.2014 (ΑΔΑ: 7Φ5Γ1-ΔΝ7) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Έργων εγκρίθηκε η 4η παράταση της συνολικής προθεσμίας περάτωσης της εν λόγω μελέτης κατά δεκαέξι (16) μήνες, ήτοι μέχρι την 1.9.2015, προκειμένου, σε συνέχεια της σχετικής από 11.4.2014 πρότασης του αναδόχου της σύμβασης, να ολοκληρωθεί το προτεινόμενο με την εξεταζόμενη 1η Σ.Σ., πρόσθετο κατά το είδος μελετητικό αντικείμενο (νέα υδραυλική μελέτη για τους δύο παραρεμάτιους αγωγούς ακαθάρτων του ρέματος Προφήτη Δανιήλ και νέα ΜΠΕ κατά το Ν.4014/2011 για το οδικό έργο Αγίας Άννας) καθώς και η περιβαλλοντική αδειοδότηση (έγκριση περιβαλλοντικών όρων) των μελετούμενων έργων.

2.6 Ως προς τα **υποβληθέντα παραδοτέα της σύμβασης**, η αναθέτουσα αρχή βεβαιώνει ότι μέχρι την υποβολή του φακέλου της υπόθεσης στην Αρχή, έχουν εκπονηθεί στο πλαίσιο της εξεταζόμενης σύμβασης και υποβληθεί εμπρόθεσμα από τον ανάδοχο οι εξής μελέτες: i) Μελέτη Τοπογραφικής αποτύπωσης της περιοχής του έργου (Τμ. Α και Β), ii) Πρόδρομη έκθεση για το ρέμα του Προφήτη Δανιήλ (Τμ. Β), iii) Προμελέτη οδοποιίας του κόμβου στην οδό Πιερίας (Τμ. Α), iv) Φάκελος για την εφαρμογή του άρθρου 13 της ΚΥΑ 11014/2003 για το οδικό έργο Αγ. Άννας (Τμ. Α), v) Προκαταρκτική επεξεργασία τεχνικών έργων (Τμ. Β), vi) Προμελέτη αποχέτευσης – αποστράγγισης της οδού Προφήτη Δανιήλ (Τμ. Β), vii) Προμελέτη οδού και κόμβων για την οδό Προφήτη Δανιήλ (Τμ. Β), viii) Επικαιροποίηση της Οριστικής μελέτης της οδού Αγ. Άννας (Τμ. Α), ix) Προμελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το οδικό και υδραυλικό έργο της οδού Προφήτη Δανιήλ (Τμ. Β), x) Προγραμματισμός γεωτεχνικών εργασιών (Τμ. Β), xi) Προμελέτη του ρέματος Προφήτη Δανιήλ (Τμ. Β), xii) Οριστική μελέτη αποχέτευσης – αποστράγγισης της οδού Μαρκόνη-Αγ. Άννας (Τμ. Α).

Εκ των ως άνω υποβληθέντων παραδοτέων της σύμβασης, έχουν εγκριθεί από την αρμόδια Διευθύνουσα Υπηρεσία, μόνον δύο παραδοθέντα, τα εξής: i) η Μελέτη Τοπογραφικής αποτύπωσης της περιοχής του έργου (Τμ. Α και Β) με τη με α.π. ΔΜΕΟ/3914/15.10.2011 απόφαση Δ.Μ.Ε.Ο. Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και ii) η Πρόδρομη έκθεση για το ρέμα του Προφήτη Δανιήλ (Τμ. Β) με τη με α.π. Δ10/21080 οικ/30.5.2011 απόφαση Δ/νσης Δ10 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

2.7 Το υποβληθέν **σχέδιο 1ου Σ.Π.**, βάσει του οποίου η αναθέτουσα αρχή αιτείται να εισαχθεί η προτεινόμενη 1η Σ.Σ. της εν θέματι μελέτης και το οποίο συνοδεύεται από την υποβληθείσα αιτιολογική έκθεση και το 1ο ΠΚΤΜΝΕ, συντάχθηκε από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία (Δ.Μ.Ε.Ο. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων) σε συνέχεια του από 30.1.2014 υποβληθέντος εκ του αναδόχου σχεδίου 1ου ΣΠ, **έχει λάβει την κατά τη διάταξη του άρθ. 29 παρ. 1 Ν.3316/2005 θετική (από**

3.7.2014) γνωμοδότηση του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου Δημοσίων έργων του Τμ. Μελετών της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σε συνέχεια της από 6.6.2014 εισήγησης και της από 25.6.2014 υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων εκ της ως άνω Διευθύνουσας Υπηρεσίας, και είναι το κάτωθι:

α/α	Κατηγορία μελέτης	Αμοιβές εργασιών (€)		Διαφορά (€)
		σύμφωνα με την προσφορά του Αναδόχου και τη Σύμβαση	σύμφωνα με τον 1ο ΣΠ (υπό έγκριση)	Επιπλέον (+) / Επί έλαττον (-) €
A	Τοπογραφικές μελέτες (16)	211.931,00	211.931,00	0
B	Συγκοινωνιακές μελέτες (10)	233.811,00	233.811,00	0
Γ	Μελέτες Τεχνικών Έργων (08)	193.655,00	193.655,00	0
Δ	Γεωλογικές μελέτες (20)	28.262,00	28.262,00	0
E	Γεωτεχνικές εργασίες (21)	278.491,00	278.491,00	0
ΣΤ	Περιβαλλοντικές μελέτες (27)	131.909,00	141.091,91	9.183,74
Z	Υδραυλικές μελέτες (13)	624.432,00	704.695,96	80.264,26
H	H/M μελέτες (09)	40.346,00	40.346,00	0
Θ	ΣΑΥ-ΦΑΥ	14.677,00	15.226,26	550,22
Αφαιρείται λόγω διόρθωσης				-4,89
ΣΥΝΟΛΟ (εργασιών προ ΦΠΑ)		1.757.514,00	1.847.507,34	89.993,33
ΦΠΑ (23%) :		404.228,22	424.926,69	20.698,47
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΑΠΑΝΗ:		2.161.742,22	2.272.434,03	110.691,80

Αναλυτικότερα, η ως άνω επιπλέον της αρχικής σύμβασης αμοιβή μελετών των 89.933,33€ (ποσό μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ) προκύπτει ως εξής:

- **Επιπλέον αμοιβή ποσού 80.264,26€ στην κατηγορία υδραυλικών μελετών, αντιστοιχούσα στην προτεινόμενη πρόσθετη κατ' είδος υδραυλική μελέτη (κατηγ. 13) των δύο παραρεμάτων αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν του ρέματος Προφήτη Δανιήλ, υπολογιζόμενη από την αναθέτουσα αρχή κατά τα σχετικά άρθρα (ΥΔΡ 3.Α και 3.2, ΓΕΝ.7) του ισχύοντος ΚΠΑΜΥ, αναλυόμενη σε: + 18.548,78€ για "προμελέτη αριστερού παραπροφήτιου αγωγού ακαθάρτων", + 21.822,10€ για "οριστική μελέτη αριστερού παραπροφήτιου αγωγού ακαθάρτων", + 16.083,01€ για "προμελέτη δεξιού παραπροφήτιου αγωγού ακαθάρτων", + 18.921,18€ για "οριστική μελέτη δεξιού παραπροφήτιου αγωγού ακαθάρτων" και + 4.889,19€ για "σύνταξη τευχών δημοπράτησης μελέτης παραπροφήτιων αγωγών ακαθάρτων" (όλα τα ποσά μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ).**
- **Επιπλέον αμοιβή ποσού 9.183,74€ στην κατηγορία περιβαλλοντικών μελετών (κατηγ. 27), βάσει του παρακάτω πίνακα αμοιβών:**

α/α	εργασία	αμοιβές		διαφορές	
		συμβατική	προτιμηνή	επί πλέον	επί έλαττον
1	Τμήμα Α: Φακ αρθ 13 Οδικού έργου	9,714.51 €	7,771.61 €	0.00 €	1,942.90 €
2	Τμήμα Α: ΜΠΕ Οδικού έργου	0.00 €	24,284.53 €	24,284.53 €	0.00 €
3	Τμήμα Β: ΠΠΕ Οδικού έργου	13,747.15 €	10,997.72 €	0.00 €	2,749.43 €
4	Τμήμα Β: ΜΠΕ Οδικού έργου	25,530.42 €	25,530.42 €	0.00 €	0.00 €
5	Τμήμα Β: ΠΠΕ Υδραυλικού έργου	40,562.60 €	32,450.08 €	0.00 €	8,112.52 €
6	Τμήμα Β: ΜΠΕ Υδραυλικού έργου	75,330.53 €	75,330.53 €	0.00 €	0.00 €
	Άθροισμα	164,885.21 €	176,364.89 €	24,284.53 €	12,804.85 €
	Αφαιρείται έκπτωση 20%	32,977.04 €	35,272.98 €	0.00 €	2,295.94 €
	Διαφορά	131,908.17 €	141,091.91 €	24,284.53 €	15,100.79 €

9.183.74 €
9.183.74 €

Αναλυτικότερα η επιπλέον αμοιβή των 9.183,74€ προκύπτει ως εξής (όλα τα ποσά μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ):

- Επιπλέον αμοιβής ποσού 19.427,62€ αντιστοιχούσα στην προτεινόμενη πρόσθετη κατ' είδος Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του οδικού έργου Αγίας Άννας (τμ. Α), υπολογιζόμενη από την αναθέτουσα αρχή κατά τα σχετικά άρθρα (ΠΕΡ. 3 & 2, εδ. 5β) του ισχύοντος ΚΠΑΜΥ
- Επί έλασσον συνολικής αμοιβής 10.243,88€ για τις τρεις εκπονηθείσες και παραδοθείσες στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης περιβαλλοντικές μελέτες, οι οποίες δεν απαιτείται να προωθηθούν προς έγκριση από την αρμόδια υπηρεσία κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα παρακάτω στην παρούσα, και ως εκ τούτου οι εν λόγω μελέτες πληρώνονται στον ανάδοχο της σύμβασης με μειωμένη συμβατική αμοιβή κατ' άρθ. 30 παρ. 2(γ) και 2(δ) του Ν.3316/2005 (αναλυτικότερα: -1.554,32€ για τον υποβληθέντα φάκελο εφαρμογής του άρθ. 13 της ΚΥΑ 11014/2003 για την ανανέωση των ΑΕΠΟ του οδικού έργου Αγίας Άννας (τμ. Α), -2.199,54 για την υποβληθείσα ΠΠΕ του υδραυλικού έργου του ρέματος Προφήτη Δανιήλ (τμ. Β), -6.490,02€ για την υποβληθείσα ΠΠΕ του υδραυλικού έργου Προφήτη Δανιήλ (τμ. Β))
- **Επιπλέον αμοιβή για την πρόσθετη κατά ποσότητα μελέτη ΣΑΥ – ΦΑΥ ποσού 550,22€, αντιστοιχούσα στο συνολικά προτεινόμενο ως άνω πρόσθετο μελετητικό αντικείμενο, υπολογιζόμενη κατά το σχετικό άρθρο ΓΕΝ.6 του ισχύοντος ΚΠΑΜΥ**

2.8 Κατόπιν των προεκτεθέντων, με το προαναφερόμενο υπ' α.π. ΔΜΕΟ/1619/7.8.2014 έγγραφό της και το συνημμένο σε αυτό φάκελο ως αυτός συμπληρώθηκε κατά τα ανωτέρω, η αναθέτουσα αρχή, προσκομίζοντας και το σχετικό σχέδιο αιτιολογημένης απόφασης, αιτήθηκε την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για τη σύναψη της κατά τα ως άνω περιγραφείσας 1ης ΣΣ της εν θέματι μελέτης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης **89.993,33€ (ποσό μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ)**, ήτοι 110.691,80€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23%), με προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού με την υφιστάμενη ανάδοχο μελετητική σύμπραξη της αρχικής σύμβασης, με επίκληση των διατάξεων του άρθρου 29 παρ. 1 του Ν.3316/2005 και άρθρου 109 του Ν.4199/2013, βεβαιώνοντας ότι τα μελετητικά πτυχία του αναδόχου σχήματος στις κατηγορίες υδραυλικών και περιβαλλοντικών μελετών καλύπτουν τις απαιτήσεις εκπόνησης της μελέτης όπως αυτές διαμορφώνονται μετά το σχετικό επιπρόσθετο μελετητικό αντικείμενο στις εν λόγω κατηγορίες μελετών σύμφωνα με τον προτεινόμενο 1ο ΣΠ.

II. Νομικό πλαίσιο

3. Η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του Ν.4013/2011 (ΦΕΚ Α' 204/15.9.2011) ως τροποποιήθηκε και ισχύει (αρχικά με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 61 του Ν. 4146/2013 (ΦΕΚ Α' 90/18.04.2013) και στη συνέχεια με τη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 233 του Ν.4281/2014 (ΦΕΚ Α'

160/08.08.2014), η οποία ορίζει ότι: «Οι αποφάσεις των αναθέτουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της Αναθέτουσας Αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον εργάσιμες ημέρες.[...]»

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της διάταξης της παρ. 5 του άρθρου 233 του Ν.4281/2014 (ΦΕΚ Α' 160/08.08.2014), η ισχύς της εν λόγω διάταξης περί τροποποίησης της προαναφερόμενης προθεσμίας της υποπερίπτωσης δδ' της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Ν.4013/2011 σε εργάσιμες ημέρες αρχίζει από τη δημοσίευση του ως άνω Νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (08.08.2014) και καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς υποθέσεις, δηλαδή αιτήματα αναθετουσών αρχών για την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ για την προσφυγή τους στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για τα οποία, μέχρι την ως άνω ημερομηνία (08.08.2014), δεν είχε εκδοθεί απόφαση της Αρχής.

4. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει: "Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια: (α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...]"

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το **άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2013** για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων, το ως άνω ποσό αναπροσαρμόστηκε στις 134.000€.

5. Το άρθρο 8 παρ. 1 και 2 του ίδιου Π.Δ. ορίζει τα παρακάτω: "1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός ΦΠΑ, όπως προσδιορίζεται από την αναθέτουσα αρχή. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης [...] 2. Η αποτίμηση πρέπει να ισχύει κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, όπως προβλέπεται στο άρθρο 29 παράγραφος 2 ή, στις περιπτώσεις όπου δεν απαιτείται μια τέτοια προκήρυξη, κατά το χρονικό σημείο έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης.

6. Στο άρθρο 25 "Διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού" παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007 ορίζεται: «Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις: [...] **4)** Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών: [...] **α)** όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικώς κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας,

όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης' [...].»

Στο δε **άρθ. 35 "Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων" παρ. 1 του ιδίου ως άνω Π.Δ/τος** αναφέρονται τα εξής: "1. Οι αναθέτουσες αρχές ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατό, τους υποψήφιους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλασίου, την ανάθεση σύμβασης, ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μην συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία υπήρξε διαγωνισμός και να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να θέσουν σε εφαρμογή δυναμικό σύστημα αγορών. Οι αναθέτουσες αρχές παρέχουν τις πληροφορίες αυτές γραπτώς, κατόπιν αιτήσεως."

7. Στο δε άρθρο 77 "Τελικές διατάξεις" του ως άνω Π.Δ. ορίζεται ότι: "Από την έναρξη ισχύος του παρόντος: 1. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 3316/2005 (Α' 42). [...]"

8. Οι σχετικές με την εξεταζόμενη υπόθεση διατάξεις του **N.3316/2005 «Ανάθεση και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων εκπόνησης μελετών και παροχής συναφών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 42)** ως ισχύει προβλέπουν τα εξής:

α) "Άρθρο 2 "Πεδίο εφαρμογής – Κατηγορίες μελετών": 1. Ο νόμος αυτός ρυθμίζει τη σύναψη και εκτέλεση όλων των δημοσίων συμβάσεων, ανεξαρτήτως αξίας, για την εκπόνηση μελετών και παροχή λοιπών υπηρεσιών μηχανικού και των άλλων ελευθερίων επαγγελματιών των κατηγοριών μελετών της παραγράφου 2, που εμπίπτουν καθ' ύλην στο "Παράρτημα II Α" της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ και στο "Παράρτημα XVIIΑ" της Οδηγίας 2004/17/ΕΚ, όπως εκάστοτε ισχύουν, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας Αρχής. Για τις ανωτέρω συμβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω Οδηγιών, ο παρών νόμος εναρμονίζει το εθνικό δίκαιο προς αυτές."

β) "Άρθρο 4 "Προκαταρκτικές ενέργειες του κυρίου του έργου για την ανάθεση των συμβάσεων": 1. Η διαδικασία για σύναψη σύμβασης μελέτης ή παροχής υπηρεσιών, προϋποθέτει τη δημιουργία φακέλου έργου, με μέριμνα της υπηρεσίας που έχει την ευθύνη της διεξαγωγής του διαγωνισμού και έγκριση του οργάνου που έχει την αρμοδιότητα για την ανάθεση της σύμβασης και το οποίο εντάσσει τις προς ανάθεση συμβάσεις σε πρόγραμμα χρηματοδότησης. Ο φάκελος του έργου συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα στάδια έγκρισης των μελετών και ακολουθεί το έργο έως την οριστική παραλαβή του και περιλαμβάνει ιδίως: α) Το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων του έργου. Το περιεχόμενο του τεύχους αποτελείται κυρίως από την τεχνική περιγραφή του προς μελέτη έργου με τα κύρια λειτουργικά του χαρακτηριστικά, αναφορά στα διαθέσιμα στοιχεία και προηγούμενες μελέτες που σχετίζονται με την υπό ανάθεση μελέτη ή υπηρεσία, αναφορά στις τοπικές συνθήκες και τις ιδιαιτερότητες του έργου και της ευρύτερης περιοχής, και ιδίως στις υφιστάμενες περιβαλλοντικές, αρχαιολογικές και άλλες δεσμεύσεις ως προς το σχεδιασμό του έργου, τις διαθέσιμες υποστηρικτικές μελέτες (γεωλογικές, γεωτεχνικές κ.λπ.) που απαιτούνται για την προώθηση της μελέτης και ποσοτικά στοιχεία φυσικού αντικείμενου του, που κατά την εκτίμηση του κυρίου του έργου απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου και χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των προεκτιμώμενων αμοιβών. [...]"

Σχετική και η διάταξη του 1^{ου} εδαφίου της παρ. 8 του άρθ. 45 Ν.3316/2005 ως ισχύει με την παρ. 6(γ) του άρθ. 5 Ν.3481/2006 (ΦΕΚ Α' 162/02.08.2006) ως προς την υποχρεωτικότητα της προετοιμασίας πλήρους Φακέλου του έργου (ΦΤΕ) εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής ως προκαταρκτική ενέργεια του κυρίου του έργου για την ανάθεση σύμβασης του πεδίου εφαρμογής του Ν.3316/2005, η οποία ορίζει

ότι: "Η προετοιμασία του φακέλου του έργου, κατά την παρ. 1 του άρθρου 4, είναι υποχρεωτική για τις συμβάσεις του νόμου αυτού που η προκήρυξή τους θα δημοσιευθεί μετά την 1η Ιανουαρίου 2007".

γ) "Άρθρο 5 "Διαδικασίες ανάθεσης μελετών": "Η Προϊσταμένη Αρχή επιλέγει, αναλόγως των στοιχείων του φακέλου του έργου και των ιδιαιτεροτήτων της προς ανάθεση μελέτης, μία εκ των διαδικασιών ανάθεσης των επόμενων παραγράφων: [...] 5. Εφόσον συντρέχει μία από τις παρακάτω περιπτώσεις, είναι δυνατή η προκήρυξη της πλήρους μελέτης ή επί μέρους σταδίων αυτής, με ανάλογη εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 7: [...] β) Όταν περιέχονται στο φάκελο του έργου επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων. γ) Όταν πρόκειται περί μικρού ή απλού έργου, ή έργου χωρίς αβεβαιότητες ως προς την τεχνική λύση. δ) Όταν πρόκειται για έργα που χρηματοδοτούνται από κοινοτικά προγράμματα, με περιοριστικές προθεσμίες απορρόφησης.[...]"

δ) "Άρθρο 7 "Ανάθεση οριστικής μελέτης ή άλλων σταδίων εκτός προκαταρκτικών μελετών": "1. Για την ανάθεση της οριστικής μελέτης χωρίς αξιολόγηση προκαταρκτικών μελετών όπως και των μελετών της παρ. 5 του άρθρου 5, ο εργοδότης συντάσσει προκήρυξη, η οποία δημοσιεύεται κατά το άρθρο 12. Η διαδικασία ανάθεσης που ακολουθείται είναι είτε η ανοικτή είτε η κλειστή, αναλόγως της πολυπλοκότητας του μεγέθους και της εξειδικευμένης εμπειρίας που απαιτείται για την εκπόνηση της μελέτης. [...]"

ε) "Άρθρο 10 "Διαδικασία ανάθεσης με διαπραγματεύσεις": "[...] 2. Επιτρέπεται η χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, χωρίς δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, μόνο στις ακόλουθες περιπτώσεις: [...] ζ) Στην περίπτωση των συμπληρωματικών εργασιών του άρθρου 29. [...]"

στ) " Άρθρο 29 "Συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες": "1. Αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης προκύψει ανάγκη εκπόνησης συμπληρωματικών μελετών ή παροχής συμπληρωματικών υπηρεσιών, που κατά το είδος ή το μέγεθος (ποσότητα) δεν περιλαμβάνονται στην αρχική σύμβαση, καταρτίζεται συγκριτικός πίνακας κατά την παράγραφο 5 και συμπληρωματική σύμβαση με τον ανάδοχο της αρχικής σύμβασης, μετά από γνώμη του αρμόδιου τεχνικού συμβουλίου. Προϋποθέσεις για την έγκυρη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης είναι: α) να είναι αναγκαίες οι συμπληρωματικές μελέτες ή υπηρεσίες για την ολοκλήρωση της αρχικής σύμβασης, β) να συντρέχει περίπτωση που δεν μπορούσε να προβλεφθεί κατά τη σύναψή της, γ) να μη μπορούν οι συμπληρωματικές υπηρεσίες, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για τον εργοδότη ή να κρίνονται απολύτως αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της έστω και αν μπορούν να διαχωριστούν από αυτήν. Η συνολική αμοιβή των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβεί αθροιστικά το πενήντα τοις εκατό (50%) της αρχικής συμβατικής αμοιβής. [...] 5. Για την εκτέλεση των εργασιών συμπληρωματικής σύμβασης, συντάσσεται Συγκριτικός Πίνακας, που αναφέρει αναλυτικά και κατά τρόπο συγκρίσιμο τις καταβλητέες αμοιβές πριν και μετά από αυτόν. Συγκριτικός πίνακας συντάσσεται επίσης όταν μειώνονται οι εργασίες της σύμβασης καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που επέρχεται μεταβολή της συμβατικής αμοιβής. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου δεν συνάπτεται συμπληρωματική σύμβαση."

η) " Άρθρο 30 "Καταβολή της αμοιβής του αναδόχου": "[...] 2. Η κατ' αποκοπήν αμοιβή του σταδίου της προκαταρκτικής μελέτης καταβάλλεται στους αναδόχους του σταδίου αυτού μετά την υποβολή της μελέτης και την παραλαβή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 παρ. 14. Στις περιπτώσεις των λοιπών σταδίων η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικά, επί τη βάση της γενομένης με την οικονομική προσφορά του αναδόχου ανάλυσης της αμοιβής του και κατανέμεται σε προκαταβολή και πληρωμές μετά την υποβολή, την έγκριση και παραλαβή της μελέτης. Ειδικότερα: [...] γ) Μετά την υποβολή κάθε σταδίου ανά κατηγορία μελέτης, κατόπιν συνοπτικού ελέγχου της πληρότητας και επάρκειας αυτής, καταβάλλεται ανακεφαλαιωτικά ποσοστό 70% της αμοιβής του σταδίου και επιστρέφονται οι εγγυήσεις των προηγούμενων εδαφίων. δ) Εφόσον η μελέτη δεν έχει εγκριθεί μετά την παρέλευση διμήνου από την υποβολή της, καταβάλλεται κατόπιν συνοπτικού ελέγχου επάρκειας αυτής επιπλέον ποσοστό 10%. [...]"

θ) Τέλος, επισημαίνεται ότι στο **ισχύον, υποχρεωτικής εφαρμογής, πρότυπο τεύχος προκήρυξης μελετών με ανοιχτή διαδικασία τύπου Α με το άρθρο 7 του Ν.3316/2005**, βάσει του οποίου προκηρύχθηκε και ανατέθηκε η αρχική δημόσια σύμβαση, και συγκεκριμένα στο **άρθρο 11.3** ορίζεται: «11.3 [...] Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα του ν. 3316/05, οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν, για την υποβολή τεχνικής και οικονομικής προσφοράς, να μελετήσουν τα τεχνικά στοιχεία του έργου. Η οικονομική τους προσφορά αποτελεί την κατ' αποκοπήν αμοιβή για το σύνολο του προς μελέτη αντικειμένου, όπως αυτό προδιαγράφεται στο Φάκελο του έργου. Τεκμαίρεται σχετικά ότι ο ανάδοχος έλαβε υπόψη, κατά τη μελέτη του Φακέλου του έργου, την πιθανότητα να μην αντιστοιχούν οι ποσότητες μονάδων φυσικού αντικειμένου που αναφέρονται στο τεύχος της προεκτιμώμενης αμοιβής, στις τελικές ποσότητες που θα απαιτηθούν για την εκπόνηση της μελέτης και διαμόρφωσε ανάλογα την οικονομική του προσφορά, μέσα στα παραδεκτά περιθώρια διακύμανσής της. Εφόσον προκύψουν διαφορές (επί πλέον ή έλασσον) στις μονάδες φυσικού αντικειμένου μεταξύ του τεύχους της προεκτιμώμενης αμοιβής και της μελέτης του αναδόχου, δεν δημιουργείται εκατέρωθεν δικαίωμα για αντίστοιχη αυξομείωση της αμοιβής του αναδόχου, εφόσον δεν υπερβαίνουν το «βασικό σχέδιο», το οποίο περιγράφεται στο Φάκελο του έργου, δηλαδή τα βασικά δεδομένα που περιγράφουν και οριοθετούν το φυσικό αντικείμενο του έργου (π.χ. αρχή και πέρασ έργου οδοποιίας, όρια έκτασης προς τοπογράφηση, όρια αποχετευόμενων περιοχών, διαστάσεις βασικών χαρακτηριστικών του έργου, επιφάνεια κτηρίων, κ.λπ.). Στην περίπτωση που διαπιστωθούν τέτοιες υπερβάσεις του βασικού σχεδίου έχουν ισχύ τα προβλεπόμενα από το άρθρο 29 του ν. 3316/05. [...]».

9. Με το **άρθρο 109 "Συμπληρωματικές συμβάσεις μελετών" του Ν. 4199/2013** "Δημόσιες υπεραστικές οδικές μεταφορές επιβατών – Ρυθμιστική Αρχή Επιβατικών Μεταφορών και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 216 Α'/11.10.2013), ορίζεται ότι: "Στις περιπτώσεις συμβάσεων εκπόνησης μελετών που έχουν ανατεθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 7 σε συνδυασμό με την παράγραφο 5 στοιχείο δ' του άρθρου 5 του ν. 3316/2005 και εκτελούνται κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, τεκμαίρεται ότι συντρέχει η προϋπόθεση υπό στοιχείου β' της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του ως άνω νόμου για τυχόν συμπληρωματικές κατά το είδος ή το μέγεθος (ποσότητα) μελέτες, μελετητικές εργασίες ή υπηρεσίες, που δεν περιλαμβάνονται ειδικά στην προεκτιμώμενη αμοιβή της αρχικής σύμβασης και οφείλονται σε λόγους που ανάγονται στη σταδιακή προσέγγιση της επίλυσης τεχνικού προβλήματος, εφόσον η διαπίστωση ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις υπό στοιχεία (α) και (γ) προέρχεται από την εκτέλεση μελετητικών εργασιών της αρχικής σύμβασης και δικαιολογείται από αυτήν".

Η δε **αιτιολογική έκθεση του άρθ. 109 του Ν.4199/2013** αναφέρει τα εξής: "Η διάταξη αυτή θα συμβάλει ώστε να αρθούν οι επιπτώσεις από την αδυναμία σύναψης συμπληρωματικών συμβάσεων και να ολοκληρωθούν το ταχύτερο δυνατό οι μελέτες που ανατέθηκαν με τις διαδικασίες του άρθρου 7 σε συνδυασμό με την παραγρ. 5 στοιχ. (δ) του άρθρου 5 του ν.3316/2005, προκειμένου να επισπευσθούν οι χρονοβόρες διαδικασίες που προβλέπει ο συνδυασμός ανάθεσης μελέτης με βάση τα άρθρα 6 και 7 του ως άνω νόμου. Οι εν λόγω μελέτες προκηρύχθηκαν με βάση «Φακέλους Έργου» που δεν περιλάμβαναν προηγούμενα εγκεκριμένα στάδια, όπως π.χ. προκαταρκτική μελέτη, προμελέτη, μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Το γεγονός αυτό, καθώς και η σταδιακή προσέγγιση της βέλτιστης οικονομοτεχνικά λύσης, οδήγησε στις περισσότερες περιπτώσεις στην ανάγκη έγκρισης Συγκριτικού Πίνακα (Σ.Π.) και ακολούθως σύναψης συμπληρωματικής σύμβασης (Σ.Σ.). Το αντικείμενο των εν λόγω Σ.Σ. θα μπορούσε να έχει προβλεφθεί κατά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης εφόσον όμως υπήρχε πληρότητα του «Φακέλου του Έργου» που προϋποθέτει την ύπαρξη των προκαταρκτικών σταδίων μελετών και των αντίστοιχων υποστηρικτικών μελετών (γεωλογικές, γεωτεχνικές, περιβαλλοντικές), πράγμα το οποίο δεν ήταν εφικτό για τους προαναφερθέντες λόγους επίσπευσης και ένταξης σε πρόγραμμα κατασκευής συγχρηματοδοτούμενων έργων."

10. Οι **διατάξεις της εγκυκλίου Ε.38/2005** "Οδηγός εκπόνησης μελετών Δημοσίων Έργων" (α.π. 3434/15.11.2005/ορθή επανάληψη 23.11.2005) της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε. **περί αλληλουχίας σταδίων μελετών δημοσίων έργων**, "Μελέτες Οδικών έργων 1η περίπτωση" (σελ. 3 – 5), βάσει των οποίων, κατά την εκπόνηση μελετών δημοσίων οδικών έργων, τα οποία ανατίθενται με τη διαδικασία του άρθ. 7 Ν.3316/2005 λόγω συνδρομής της διάταξης της παρ. 5(β) του άρθ. 5 του νόμου, η εκπόνηση της Με-

λέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων προηγείται υποχρεωτικά: της έγκρισης συγκεκριμένων κύριων και υποστηρικτικών μελετών του γεωμετρικού σχεδιασμού του έργου: i) της προμελέτης του συστήματος των οδικών έργων (κύριοι άξονες, κόμβοι, δευτερεύουσες οδοί), ii) της οριστικής γεωλογικής μελέτης και του προγράμματος γεωτεχνικών ερευνών οδοποιίας, iii) της προμελέτης των αντίστοιχων έργων αποχέτευσης – αποστράγγισης ομβρίων, iv) της προκαταρκτικής επεξεργασίας τεχνικών έργων (γεφυρών, ανισόπεδων διαβάσεων) και του προγράμματος των απαραίτητων γεωτεχνικών ερευνών, της εκτέλεσης και αξιολόγησης των γεωτεχνικών εργασιών και ερευνών για την οδό και τα τεχνικά έργα καθώς και της έγκρισης των εν λόγω ερευνών - μελετών, όπως και της εκπόνησης και έγκρισης του συνόλου των οριστικών μελετών του κατασκευαστικού σχεδιασμού και κατασκευαστικού σχεδιασμού εφαρμογής του έργου, όπως πχ. οριστική μελέτη οδοποιίας του συστήματος των οδικών έργων, οριστική μελέτη έργων αποχέτευσης – αποστράγγισης ομβρίων, οριστική μελέτη Η/Μ εγκαταστάσεων, μελέτες σήμανσης – ασφάλισης – φωτεινής σήμανσης κόμβων και εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των μελετών ΣΑΥ – ΦΑΥ και της σύνταξης κτηματολογίου και πράξεων αναλογισμού.

11. Οι παρακάτω διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων:

α) Η σχετική με τη διαδικασία ανανέωσης ΑΕΠΟ έργων, υπό το ισχύον καθεστώς του Ν.4014/2011, **διευκρινιστική εγκύκλιος (α.π. ΕΥΠΕ/203188/20.11.2012)** του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής με θέμα "Διευκρινίσεις σχετικά με την ανανέωση (παράταση ισχύος) Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων", η οποία ορίζει τα εξής: "[...] 1. Έργα και δραστηριότητες για τις οποίες έχει εκδοθεί ΑΕΠΟ πριν την ισχύ του Ν.4014/2011, (είτε είναι μερικώς ή ολικώς κατασκευασμένα είτε όχι), αλλά δεν υποβλήθηκε στις αρμόδιες περιβαλλοντικές αρχές εμπρόθεσμο αίτημα για την ανανέωσή τους, θεωρούνται υφιστάμενα έργα στερούμενα περιβαλλοντικών όρων και ως εκ τούτου έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 9 του Ν.4014/2011. 2. Ειδικότερα και εφόσον η ισχύς της ΑΕΠΟ έχει λήξει (από την ημερομηνία λήξης της ΑΕΠΟ μέχρι την ημερομηνία υποβολής αιτήματος για ανανέωσή της), χρονικό διάστημα το οποίο δεν μπορεί να ξεπερνά τα δύο (2) έτη, το οποίο σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του ΣτΕ θεωρείται εύλογο, για την ανανέωση (παράταση ισχύος) της τηρείται η διαδικασία του άρθρου 5 του Ν.4014/2011. Εφόσον πρόκειται για τροποποίηση και παράταση ισχύος της, θα τηρείται η διαδικασία των άρθρων 5 και 6 του Ν.4014/2011. 3. Εάν το χρονικό διάστημα είναι μεγαλύτερο των δύο ετών, τότε απαιτείται να υποβληθεί Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, προκειμένου να τηρηθεί εκ νέου η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, δεδομένου ότι σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις του ΣτΕ (3428/05, 297/09), στην περίπτωση αυτή η έγκριση των νέων περιβαλλοντικών όρων πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί αρχική έγκριση αυτών, με όλες τις κατά νόμο συνέπειες. 4. Σε κάθε μία από τις προαναφερόμενες περιπτώσεις προκειμένου να εκδοθεί ΑΕΠΟ απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης Κεντρικού ή Περιφερειακού επιπέδου, ανάλογα με το είδος των έργων."

β) Οι παρακάτω διατάξεις του **Ν.4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209/21.09.2011)** "Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής":

- **άρθ. 2 "Κοινή διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων κατηγορίας Α" παρ. 1 - 3:** "1. Για την πραγματοποίηση νέων έργων ή δραστηριοτήτων κατηγορίας Α ή τη μετεγκατάσταση ήδη υφιστάμενων απαιτείται διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης με τη διεξαγωγή ΜΠΕ και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ). 2. Ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας της κατηγορίας Α δύναται να ζητήσει γνωμοδότηση της αρμόδιας περιβαλλοντικής αρχής με την υποβολή φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (ΠΠΠΑ), πριν την υποβολή ΜΠΕ. Στο πλαίσιο της ΠΠΠΑ, ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας δύναται να διενεργήσει δημόσιο διάλογο αναφορικά με τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά του έρ-

γου ή της δραστηριότητας και τις ενδεχόμενες κύριες περιβαλλοντικές επιπτώσεις. 3. Η γνωμοδότηση κατά το στάδιο της ΠΠΠΑ προσδιορίζει αιτιολογημένα τα ακόλουθα στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο της ΜΠΕ: [...]"

- **άρθ. 5 "Διαδικασία ανανέωσης ΑΕΠΟ" παρ. 1 και 4:** "1. Οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων πριν από τη λήξη ισχύος της ΑΕΠΟ υποχρεούνται να υποβάλλουν προς έγκριση στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή Φάκελο Ανανέωσης ΑΕΠΟ, όπως αυτός καθορίζεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 11 του παρόντος.[...] 4. Για το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της εμπρόθεσμης υποβολής Φακέλου Ανανέωσης ΑΕΠΟ και της ολοκλήρωσης της διαδικασίας αυτής με την έκδοση της σχετικής απόφασης, η υφιστάμενη ΑΕΠΟ διατηρείται σε ισχύ. Ως εμπρόθεσμη υποβολή ορίζεται αυτή που διενεργείται τουλάχιστον δυο μήνες πριν τη λήξη της υφιστάμενης ΑΕΠΟ."
- **άρθ. 6 "Διαδικασία τροποποίησης ΑΕΠΟ":** "1. Οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων σε περίπτωση εκσυγχρονισμού, επέκτασης, βελτίωσης ή τροποποίησης περιβαλλοντικά αδειοδοτημένων έργων ή δραστηριοτήτων, υποχρεούνται να υποβάλλουν προς έγκριση στην αρμόδια περιβαλλοντική αρχή Φάκελο Τροποποίησης ΑΕΠΟ, όπως αυτός καθορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 11 του παρόντος. [...] 3. Οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων δύνανται να προχωρήσουν σε απευθείας υποβολή νέας ΜΠΕ, εφόσον κρίνουν εκ των προτέρων ότι επέρχεται ουσιαστική μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την τροποποίηση του έργου ή της δραστηριότητας."
- **άρθ. 9 "Υφιστάμενα έργα και δραστηριότητες στερούμενα περιβαλλοντικών όρων" παρ. 1 και 2:** "1. Σε περίπτωση αιτήματος φορέα υφιστάμενου έργου ή δραστηριότητας κατηγορίας Α ή Β για την τροποποίηση, βελτίωση, εκσυγχρονισμό ή επέκταση του, και το οποίο δεν διαθέτει περιβαλλοντικούς όρους ή έχει κατασκευαστεί κατά παράβαση εγκριμένων περιβαλλοντικών όρων αποδεδειγμένα μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, μπορεί να αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά, στο σύνολο του, με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Τυχόν μη συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας παραγράφου συνεπάγεται αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του έργου ή της δραστηριότητας. 2. Για έργα και δραστηριότητες Α κατηγορίας της παραγράφου 1 και προκειμένου να εκδοθεί ΑΕΠΟ απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης σε επίπεδο Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για έργα ή δραστηριότητες Α1 υποκατηγορίας ή στο επίπεδο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για έργα ή δραστηριότητες Α2 υποκατηγορίας.
- **άρθ. 30 "Μεταβατικές διατάξεις" παρ. 1 και 4:** "1. Μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος διατηρούνται σε ισχύ οι υφιστάμενες διατάξεις του ν. 1650/1986 (Α` 160) ως ισχύει για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.[...] 4. Πλήρεις φακέλοι ΠΠΕ, ΜΠΕ, καθώς και αντίστοιχοι φακέλοι αιτημάτων για ανανέωση ή τροποποίηση ΑΕΠΟ, που έχουν υποβληθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ολοκληρώνονται ως προς την αξιολόγηση τους και εκδίδονται αντίστοιχα οι ΠΠΕΑ και ΑΕΠΟ, καθώς και αποφάσεις ανανέωσης ή τροποποίησης ΑΕΠΟ, σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις, εκτός εάν ο φορέας του έργου ή της δραστηριότητας ζητήσει την υπαγωγή του στις διατάξεις του παρόντος νόμου. Για τις περιπτώσεις αιτημάτων ανανέωσης ή τροποποίησης ΑΕΠΟ, που υποβλήθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, διατηρείται σε ισχύ μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας η υφιστάμενη ΑΕΠΟ, ανεξάρτητα από το χρόνο υποβολής των αντίστοιχων φακέλων."
- **άρθ. 37 "Έναρξη ισχύος" παρ. 1:** "1. Η ισχύς του Μέρους Α` του παρόντος νόμου [πρόκειται για τις διατάξεις του νόμου που αφορούν την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων] αρχίζει ένα μήνα από τη δημοσίευση του και με τη δημοσίευση των αποφάσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 1 [πρόκειται για τις αποφάσεις κατάταξης σε ομάδες και κατηγορίες/υποκατηγορίες των δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων που υπάγονται στις ρυθμίσεις του νόμου] εκτός εάν άλλως ορίζεται σε επί μέρους διατάξεις του."

- Τελικά, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Ν.4014/2011 είναι η 13η.1.2012, ημερομηνία δημοσίευσης στο ΦΕΚ της ΥΑ Αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Β' 21/13.01.2012) "Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 209/21.9.2011)"

γ) Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του **άρθρου 13** "Διαδικασία αξιολόγησης επιπτώσεων από τη βελτίωση, τροποποίηση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό ή ανανέωση έργου ή δραστηριότητας" της Κοινής Υπουργικής Απόφασης **Η.Π.11014/703/Φ104/14.3.2003 (ΦΕΚ Β' 332/14.3.2003) "Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης & Αξιολόγησης"** που αφορούν τη διαδικασία ανανέωσης / τροποποίησης των ΑΕΠΟ έργων με βάση το προισχύσαν του Ν.4014/2011 καθεστώς του Ν.1650/1986 περί προστασίας του περιβάλλοντος (ΦΕΚ Α' 160/16.10.1986) ως τροποποιήθηκε και ίσχυε με το Ν.3010/2002 (ΦΕΚ Α' 91/25.4.2002), οι οποίες ορίζουν τα εξής: "1. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν από τον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση, τροποποίηση υφισταμένων έργων ή δραστηριοτήτων επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει φάκελο του οποίου το περιεχόμενο καθορίζεται στην απόφαση της παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παρ. 10β) του Ν. 3010/2002. Ο φάκελος αυτός υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία ανάλογα με την υποκατηγορία στην οποία εντάσσεται το έργο ή η δραστηριότητα, η οποία εντός 30 ημερών αποφαινεται αν απαιτείται η υποβολή ΠΠΕ προκειμένου να γίνει νέα προκαταρκτική περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση ή ΜΠΕ ή Περιβαλλοντική Έκθεση προκειμένου να επιβληθούν νέοι περιβαλλοντικοί όροι, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας απόφασης. 2. Σε περίπτωση ανανέωσης της απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ή παράτασης της χρονικής ισχύος της), ο ενδιαφερόμενος φορέας ή ιδιώτης υποβάλλει φάκελο του οποίου το περιεχόμενο καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 4 του Ν. 1650/86 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 (παραγ. 10β) του Ν. 3010/2002. Ο φάκελος αυτός υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία ανάλογα με την υποκατηγορία στην οποία εντάσσεται το έργο ή η δραστηριότητα η οποία εντός 30 ημερών αποφαινεται αν απαιτείται ή όχι η υποβολή νέας ΜΠΕ ή Περιβαλλοντικής Έκθεσης.[...]"

III. Νομική Εκτίμηση

12. Το υπό εξέταση αίτημα της αναθέτουσας αρχής αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης υπηρεσιών κατά την έννοια της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 60/2007. Η προεκτιμώμενη αμοιβή της αρχικής σύμβασης, όπως αποτιμήθηκε κατά το χρόνο αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού στην ΕΕΕΕ, ανέρχεται στο ποσό των 2.196.886,39€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Η δε προϋπολογιζόμενη δαπάνη της προτεινόμενης 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης, η οποία αποτελεί παρακολούθημα της αρχικής σύμβασης, ανέρχεται στο ποσό των 89.993,33€ χωρίς ΦΠΑ, όπως προεκτιμήθηκε από την αναθέτουσα αρχή βάσει του υποβληθέντος σχεδίου 1ου Συγκριτικού Πίνακα. Η συνολική, βάσει του άρθρου 8 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007, αθροιζόμενη αξία της προεκτιμηθείσας αμοιβής της μελέτης και της προϋπολογιζόμενης δαπάνης της εξεταζόμενης 1ης Συμπληρωματικής Σύμβασης, ανέρχεται στο ποσό των 2.286.879,72€, μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, και επομένως, υπερβαίνει το ποσό του κατώτατου ορίου εκτιμώμενης αξίας δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών που τίθεται με το άρθρο 6 παρ. 1 του Π.Δ. 60/2007, όπως αυτό ισχύει μετά τη δημοσίευση του Κανονισμού (ΕΕ) υπ' αριθ. 1336/2013, ήτοι το ποσό των 134.000€ χωρίς ΦΠΑ. Ως εκ των προεκτεθέντων, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για εξέταση του αιτήματος και παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

13. Περαιτέρω, όσον αφορά την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με πάγια νομολογία του Δ.Ε.Κ., η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) περιπτώσεις (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσμα-

τικότητας των αναγνωριζομένων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας.

Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις, με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48). Το δε βάρος της απόδειξης της πραγματικής ύπαρξης εξαιρετικών περιστάσεων, που δικαιολογούν την παρέκκλιση, φέρει εκείνος ο οποίος τις επικαλείται (βλ. Δ.Ε.Κ. απόφαση της 14.9.2004, Υπόθεση C-385/02, απόφαση της 18.5.1995, Υπόθεση C-57/94, απόφαση της 12.1.1994, Υπόθεση C-296/92, απόφαση της 17.11.1993, Υπόθεση C-71/02, απόφαση της 10.3.1987, Υπόθεση C-199/85, Υπόθεση C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας).

14. Ειδικότερα, προκειμένου για τη σύναψη συμπληρωματικής σύμβασης υπηρεσιών με την εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, η εφαρμογή του άρθρου 25 παρ. 4 περ. α' του π.δ 60/2007, εννοιολογικά ταυτόσημου με το άρθρ. 29 παρ. 1 του Ν.3316/2005, προϋποθέτει σωρευτικά την πλήρωση των κάτωθι προϋποθέσεων:

α) να αφορά συμπληρωματικές υπηρεσίες που παρουσιάζουν την αναγκαία συνάφεια με το αντικείμενο της αρχικής σύμβασης και δεν περιλαμβάνονταν σε αυτήν,

β) οι συμπληρωματικές υπηρεσίες να κατέστησαν αναγκαίες, λόγω μη προβλέψιμων κατά τη σύναψη της σύμβασης περιστάσεων, κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας όπως αυτή περιγράφεται στην αρχική σύμβαση,

γ) η ανάθεση να γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή,

δ) είτε οι συμπληρωματικές υπηρεσίες να μην μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωρισθούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης χωρίς να δημιουργηθούν μείζονα προβλήματα για την αναθέτουσα αρχή, είτε, παρά τη δυνατότητα διαχωρισμού τους, να είναι απόλυτα αναγκαίες για την ολοκλήρωσή της.

ε) το συνολικό ποσό αυτών των συμπληρωματικών συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει ως ποσό το πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης.

Ως δε "απρόβλεπτες κατά τη σύναψη της σύμβασης περιστάσεις" νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα που δεν ανάγονται στο χρόνο σύναψης της αρχικής σύμβασης και τα οποία, παρότι ο αρχικός σχεδιασμός της σύμβασης (εν προκειμένω η προμελέτη), βάσει του οποίου προσδιορίστηκε το τεχνικό της αντικείμενο, υπήρξε κατά το δυνατόν πλήρης και ακριβής και καταβλήθηκε από την αναθέτουσα αρχή η ενδεδειγμένη επιμέλεια και προσοχή, αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες επιμέλειας του μέσου συνेतου ανθρώπου του οικείου κλάδου ώστε να ενταχθούν στην αρχικώς συναφθείσα σύμβαση, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν σε καμία περίπτωση από δική της ευθύνη, όπως πχ. από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά πράξεις Ελ.Συν.: 91, 105, 171, 191, 200, 205 και 214/2007, Τμ. VI 11, 15 και 74/2008 καθώς και 795/2012). Σε κάθε περίπτωση, το βάρος της απόδειξης περί του ότι συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις το φέρει η επικαλούμενη αυτές αναθέτουσα αρχή (Ελ. Συν. Τμ. Μείζονος Επταμελούς Σύνοσης 1704, 2489, 3210/2011).

Δε θεωρούνται συμπληρωματικές οι υπηρεσίες / εργασίες που αφορούν στην επέκταση του τεχνικού αντικειμένου του έργου ή στη βελτίωση της ποιότητάς του, καθώς είναι ανεπίτρεπτη η εκ των υστέρων ουσιώδης μεταβολή του αντικειμένου μίας δημόσιας σύμβασης, η οποία δεν ήταν γνωστή στο σύνολο των διαγωνιζομένων ως όρος της ανατιθέμενης σύμβασης κατά την υποβολή της προσφοράς τους και δεν αποτέλεσε τη βάση της διαδικασίας ανάδειξης αναδόχου (βλ. Δ.Ε.Κ. υπόθεση C-496/1999 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta Spa καθώς και Ελ. Συν.: Έκλιμάκιο 181, 154, 125, 299/2013, Τμ. VI 263, 261, 274, 471/2011 και Τμ. Μείζονος 3205, 3030/2011) ή οφείλονται σε έλλειψη επιμέλειας της αναθέτουσας αρχής (πρβλ. Πράξη Ε' Κλιμ. 259, 355/2008, 228/2009, Τμ. VI 707/2010, 795/2012, Τμ. Μείζονος Επταμ. Συνθ. 3053/2011).

Κατά την πάγια δε νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Δ.Ε.Ε.), έχει κριθεί ότι ουσιώδης τροποποίηση των αρχικών όρων μίας δημόσιας σύμβασης είναι αυτή η οποία, εάν είχε περιληφθεί στην προκήρυξη του διαγωνισμού, θα είχε παράσχει τη δυνατότητα στους προσφέροντες να υποβάλλουν ουσιωδώς διαφορετική προσφορά (βλ. υπόθεση C-496/99 Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta Spa, σκέψη 116) ή άλλοι υποψήφιοι, πλην των μετασχόντων στην αρχική διαδικασία αναθέσεως της σύμβασης, θα είχαν υποβάλει προσφορές (βλ. υπόθεση C-454/06 Pressetext Nachrichtenagentur, σκέψη 35) ή μεταβάλλει την οικονομική ισορροπία της συμβάσεως υπέρ του επιλεγέντος μειοδότη κατά τρόπο μη προβλεπόμενο στην αρχική σύμβαση (βλ. ομοίως C-454/06 Pressetext Nachrichtenagentur, σκέψη 37).

15. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και **όσον αφορά την εξέταση των ως άνω υπό στοιχεία (α) – (ε) προϋποθέσεων εφαρμογής του 25 παρ. 4 περ. α' του π.δ 60/2007**, για καθεμία από τις προτεινόμενες μελέτες του 1ου ΣΠ / 1ης ΣΣ, προκύπτουν τα ακόλουθα:

i) Ως προς την προτεινόμενη, πρόσθετη κατ' είδος, υδραυλική μελέτη των δύο παραρεμάτιων αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν του ρέματος Προφήτη Δανιήλ, προϋπολογιζόμενης αμοιβής 80.264,26€ (ποσό μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ).

Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται τα παρακάτω αναφερόμενα στην υποβληθείσα αιτιολογική έκθεση του 1ου ΣΠ της εξεταζόμενης σύμβασης: *"Οι παραρεμάτιοι αγωγοί ακαθάρτων είναι απαραίτητοι λόγω των παρατηρούμενων υπερχειλίσεων ακαθάρτων στο ρέμα, υπερχειλίσεις που προέρχονται από τις περιοχές των Σεπολίων, του κέντρου της Αθήνας, των Πετραλώνων, του Βοτανικού και του Ρέντη. Η παρουσία των ακαθάρτων αυτών οφείλεται στην έλλειψη ή μη ορθή λειτουργία των υπερχειλιστών διαχωρισμού ομβρίων – ακαθάρτων καθώς και στην ύπαρξη παρανόμων συνδέσεων ακαθάρτων σε παντοροϊκούς και αγωγούς ομβρίων που καταλήγουν στο ρέμα. Η αναγκαιότητα της μελέτης και κατασκευής των δύο παραρεμάτιων αγωγών κρίθηκε απαραίτητη: α) Στην από τον Σεπτέμβριο του 2013 σύσκεψη υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα Δημ. Έργων, μεταξύ Περιφέρειας Αττικής, Δήμων της περιοχής και φορέων και υπηρεσιών του ΥΠΥΜΕΔΙ (ΕΥΔΑΠ, ΔΜΕΟ) που αφορούσε θέματα ρεμάτων στην περιοχή του Ελαιώνα. β) Από τον Τεχνικό Σύμβουλο της Διευθύνουσας το έργο Υπηρεσίας Δ10 και από το Μελετητή, τόσο στο στάδιο της ήδη εγκεκριμένης Πρόδρομης Έκθεσης όσο και στο αντίστοιχο της υποβληθείσας Προμελέτης."*

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται το υπ' α.π. 3308/2013/18.7.2013 έγγραφο του Γραφείου Αντιδημάρχου Τεχνικών Υπηρεσιών Δήμου Αθηναίων προς τη ΔΜΕΟ του Υπουργείου ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ. με θέμα *"Επίσπευση της κατασκευής των οδικών έργων οδών Μαρκόνι – Α. Άννης και Προφήτη Δανιήλ και του υδραυλικού έργου διευθέτησης του ρέματος Προφήτη Δανιήλ"*, όπου αναφέρονται τα εξής: *"Σύμφωνα με σχετική πρόταση της Ε.Υ.Δ.Α.Π. Α.Ε., για την αντιμετώπιση του προβλήματος επιβάλλεται η κατασκευή δύο αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν της διατομής του υδραυλικού έργου διευθέτησης του ρέματος οι οποίοι θα εκβάλουν στον ΚΑΑ, ώστε να αποχετεύονται τα εκτρεπόμενα ακάθαρτα που προέρχονται από τις υπερχειλίσεις του παντοροϊκού συστήματος που σήμερα καταλήγουν στο ρέμα, καθώς και οι λοιπές τοπικές απορροές ακαθάρτων της περιοχής Βοτανικού – Ρέντη."*

Έχοντας υπόψη τα προεκτεθέντα, επισημαίνονται τα εξής:

Η προτεινόμενη, πρόσθετη κατ' είδος, υδραυλική μελέτη των δύο παραρεμάτιων αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν του ρέματος Προφήτη Δανιήλ δεν περιλαμβάνεται στην εκτελούμενη στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης μελέτη του υδραυλικού έργου Προφήτη Δανιήλ (μελέτη οριοθέτησης ρέματος καθώς και πρόδρομη έκθεση και προμελέτη διευθέτησης ρέματος), παρουσιάζει δε την αναγκαία συνάφεια με αυτό, συνιστώντας συμπληρωματική του ως άνω αντικειμένου της αρχικής σύμβασης μελέτη, οπότε κατά πρώτον διαπιστώνεται η συνδρομή της υπό στοιχείο (α) προϋπόθεσης εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007.

Πλην όμως, όσον αφορά τη συνδρομή των επικαλούμενων μη προβλέψιμων κατά την ανάθεση της αρχικής σύμβασης περιστάσεων, επισημαίνονται τα εξής:

Η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως μη προβλέψιμη κατά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης περίσταση την ύπαρξη υπερχειλίσεων ακαθάρτων στο εν λόγω ρέμα, προερχόμενων από τις περιοχές των Σεπολίων, του κέντρου της Αθήνας, των Πετραλώνων, του Βοτανικού και του Ρέντη, λόγω της έλλειψης ή μη ορθής λειτουργίας των υπερχειλιστών διαχωρισμού ομβρίων – ακαθάρτων καθώς και λόγω της ύπαρξης παρανόμων τοπικών συνδέσεων ακαθάρτων σε παντοροϊκούς και αγωγούς ομβρίων που καταλήγουν στο ρέμα, πλην όμως δεν προσκόμισε στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι οι ως άνω επικαλούμενες περιστάσεις δεν προϋπήρχαν της σύνταξης του ΦΤΕ και του σταδίου καθορισμού του φυσικού αντικειμένου του υδραυλικού έργου του ρέματος Προφήτη Δανιήλ, ήτοι ότι προέκυψαν κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης λόγω περιστάσεων που δεν μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί με τη συνήθη επιμέλεια κατά τον καθορισμό του φυσικού αντικειμένου της.

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή επέλεξε τη διαδικασία ανάθεσης του άρθρου 7 του Ν.3316/2005 (ήτοι προκήρυξη των σταδίων προμελέτης και οριστικής μελέτης σε ενιαίο στάδιο, εκτός προκαταρκτικών μελετών) λόγω του ότι έκρινε ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις των παρ. 5(β) και 5(γ) του άρθρου 5 του Ν.3316/2005 (ήτοι στο Φάκελο του Έργου (ΦΤΕ) περιέχονταν επαρκή τεχνικά στοιχεία, ιδίως μελέτες προηγούμενων σταδίων, καθώς και λόγω του ότι το μελετούμενο έργο δεν παρουσίαζε, κατά την κρίση της, αβεβαιότητες ως προς την τεχνική του λύση), κατά δε το υποχρεωτικό στάδιο σύνταξης του ΦΤΕ, έκρινε ότι δεν απαιτείτο η εκπόνηση της προτεινόμενης (προμελέτης και οριστικής) υδραυλικής μελέτης των δύο παραρεμάτιων αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν του ρέματος και για το λόγο αυτό δεν τη συμπεριέλαβε στο φυσικό αντικείμενο της σύμβασης ως αυτό είχε ορισθεί στο ΦΤΕ και αποτέλεσε τη βάση της ανάθεσής της. Ο δε ΦΤΕ ήταν δεδομένος κατά την υποβολή της προσφοράς του αναδόχου καθώς και κατά την κατακύρωση της σύμβασης.

Επιπρόσθετα, και έχοντας υπόψη τη συνήθη φύση παρόμοιων με το μελετούμενο υδραυλικών έργων οριοθέτησης και διευθέτησης αστικών / περιαστικών ρεμάτων, όπου δεν είναι ασυνήθιστο να παρατηρούνται ανεπιθύμητες υπερχειλίσεις ακαθάρτων προς αυτά για τους ως άνω επικαλούμενους λόγους και ιδιαίτερα λόγω παρανόμων αστικών συνδέσεων ακαθάρτων σε καταλήγοντες στο ρέμα παντοροϊκούς και αγωγούς ομβρίων, η αναθέτουσα αρχή είχε την υποχρέωση, καταβάλλοντας την ενδεδειγμένη επιμέλεια και προσοχή, να προβεί σε πλήρη και ακριβή αρχικό σχεδιασμό του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης και να συντάξει το Τεύχος Τεχνικών Δεδομένων (ΤΤΔ) του έργου και τους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού (μεταξύ αυτών και οι απαιτούμενες επιμέρους μελέτες του αντικειμένου της σύμβασης) αφού προηγουμένως αναλύσει διεξοδικά και λάβει υπόψη της όλες τις σχετικές περιστάσεις, τοπικές συνθήκες και ιδιαιτερότητες της ευρύτερης περιοχής (όπως πχ. τυχόν υφιστάμενες ανεπιθύμητες υπερχειλίσεις ακαθάρτων προς το ρέμα για τους επικαλούμενους λόγους) μετά από επικαιροποίηση των υπαρχόντων στοιχείων του ΦΤΕ (βλ. Απόφαση 2245/2011 Ελ. Συν. Τμ VI αλλά και παρ. 1(α) άρθ. 4 Ν.3316/2005 ως προς το περιεχόμενο του ΤΤΔ). Με βάση τα προεκτεθέντα, διαφαίνεται ότι ο αρχικός σχεδιασμός του αντικειμένου της σύμβασης δεν ήταν πλήρης και ακριβής όσον αφορά την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων, πραγματικών συνθηκών του ως άνω μελετούμενου υδραυλικού έργου.

Ως εκ των προεκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι δεν συντρέχει, εν προκειμένω, η υπό στοιχείο (β) προϋπόθεση του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007, οπότε παρέλκει η εξέταση των λοιπών προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007.

Συναφώς επισημαίνεται ότι δε συντρέχει η υπό στοιχείο (β) προϋπόθεση εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007 επίσης και όσον αφορά το μέρος της προτεινόμενης πρόσθετης κατά ποσότητα μελέτης ΣΑΥ – ΦΑΥ το σχετιζόμενο διά του ΚΠΑΜΥ με την προτεινόμενη, πρόσθετη κατ' είδος, υδραυλική μελέτη των δύο παραρεμάτιων αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν του ρέματος Προφήτη Δανιήλ.

ii) Ως προς τις τρεις εκπονηθείσες και παραδοθείσες, στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης, περιβαλλοντικές μελέτες (φάκελος άρθ. 13 ΚΥΑ 11014/2003 για το οδικό έργο Αγίας Άννας και ΠΠΕ για το υδραυλικό και οδικό έργο Προφήτη Δανιήλ) και τη (σχετική με τη μείωση της συμβατικής τους τιμής) επί έλασσον προϋπολογιζόμενη αμοιβή ποσού $1.554,31+2.199,54+6.490,02=10.243,88\text{€}$ του 1ου ΣΠ/1ης ΣΣ (ποσό μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ):

Το επί έλασσον ποσό των 10.243,88€ αφορά τη μείωση της συμβατικής αμοιβής κατά τις διατάξεις του άρθ. 30 παρ. 2(γ) και 2(δ) του Ν.3316/2005 των τριών παραδοθέντων περιβαλλοντικών μελετών, [ήτοι α) του φακέλου εφαρμογής του άρθ. 13 της ΚΥΑ 11014/2003 για την ανανέωση της ΑΕΠΟ του οδικού έργου Αγίας Άννας (τμ. Α της μελέτης), ο οποίος υπεβλήθη στη Διευθύνουσα υπηρεσία με το με α.π. ΔΜΕΟ/5582/29.10.2010 έγγραφο του αναδόχου και έχει διαβιβασθεί από τη Διευθύνουσα υπηρεσία με το με α.π. ΔΜΕΟ/5582 π.ε/2.3.2011 έγγραφο αυτής προς έγκριση στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Υ.Π.Ε.Κ.Α., β) της Προμελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΠΠΕ) του οδικού έργου Προφήτη Δανιήλ και της γ) ΠΠΕ του υδραυλικού έργου του ρέματος Προφήτη Δανιήλ (τμ. Β της μελέτης), οι οποίες υπεβλήθησαν στη Διευθύνουσα υπηρεσία με το με α.π. ΔΜΕΟ/1231/29.3.2011 έγγραφο του αναδόχου], επειδή όλες οι ως άνω περιβαλλοντικές μελέτες δεν απαιτείται πλέον να προωθηθούν προς έγκριση από την αρμόδια περιβαλλοντική υπηρεσία λόγω της επελεύσεως τροποποίησης του νομοθετικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων με τη θέσπιση του Ν.4014/2011 κατά τα παρακάτω αναφερόμενα στην παρούσα.

Με βάση τα προεκτεθέντα, επισημαίνονται τα εξής:

Ανεξαρτήτως των πραγματικών περιστάσεων που οδήγησαν την αναθέτουσα αρχή στην επιλογή της μεταβολής (περικοπής) της συμβατικής τους αμοιβής, οι ως άνω, παραδοθείσες στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης, περιβαλλοντικές μελέτες δεν συνιστούν συμπληρωματικές μελέτες αυτής.

Ειδικότερα, κατά την προαναφερόμενη στην παρ. 8 (στ) της παρούσας διάταξη της παρ. 5 του άρθ. 29 Ν.3316/2005, σε περίπτωση μεταβολής της αρχικής συμβατικής αμοιβής μελέτης, η οποία, όπως εν προκειμένω, δεν συνδέεται με συμπληρωματικές μελέτες ή με μείωση του παραδοτέου φυσικού αντικείμενου της αρχικής σύμβασης, συντάσσεται συγκριτικός πίνακας του άρθ. 29 παρ. 1 Ν.3316/2005 χωρίς να συνάπτεται συμπληρωματική σύμβαση.

Ως εκ τούτου, η εν λόγω μείωση των συμβατικών αμοιβών των τριών παραδοθέντων στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης περιβαλλοντικών μελετών ανάγεται στην οικονομική διαχείριση της σύμβασης κατά τις διατάξεις του άρθ. 30 παρ. 2(γ) και 2(δ) του Ν.3316/2005 και δεν πρέπει να σχετίζεται με την υπό εξέταση κατάρτιση της 1η ΣΣ της εν θέματι μελέτης, επομένως δεν συντρέχει, εν προκειμένω, η κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 ως ισχύει αρμοδιότητα της Αρχής περί παροχής σύμφωνης γνώμης για την διαχείριση αυτή.

iii) Ως προς την προτεινόμενη, πρόσθετη κατ' είδος, Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το οδικό έργο Αγίας Άννας, προϋπολογιζόμενης αμοιβής 19.427,62€ (ποσό μετά την τεκμαρτή έκπτωση

ση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ), η αναθέτουσα αρχή (βλ. υποβληθείσα αιτιολογική έκθεση του 1ου ΣΠ) επικαλείται τα κάτωθι:

"Οι αλλαγές που επέρχονται στο μελετητικό αντικείμενο της Περιβαλλοντικής Μελέτης οφείλονται: α) στην αλλαγή της Νομοθεσίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων (Ν. 4014/2011), που έγινε μετά την υπογραφή της σύμβασης εκπόνησης της μελέτης (2010), β) στο πρόβλημα που προέκυψε με την κρίση από το ΣτΕ ως αντισυνταγματικού του άρθρου 12 του Ν. 3481/2006 (περί Διπλής Ανάπλασης στην περιοχή του Ελαιώνα και της Λ. Αλεξάνδρας), άρθρο που έπρεπε να ληφθεί υπόψη κατά την σύνταξη της μελέτης (Κεφάλαιο Β' του Φακέλου του Έργου) και το οποίο ανέστειλε τη διαδικασία εκπόνησης της μελέτης, σε συνδυασμό με την Εγκύκλιο ΥΠΕΚΑ με αρ. πρωτ. οικ. ΕΥΠΕ/203188 της 20 Νοεμβρίου 2012, περί διευκρινίσεων με την παράταση ισχύος των ΑΕΠΟ, γ) στην άρση του προβλήματος αντισυνταγματικότητας του άρθρου 12 του Ν. 3481/2006. Η άρση αυτή έγινε με το άρθρο 23 του Ν. 3983/2011, με το οποίο επανακαθορίστηκαν οι χρήσεις στο Ο.Τ. 45α και καθορίστηκε ότι με την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος θα εγκριθεί το Πρόγραμμα Διπλής Ανάπλασης και θα καθοριστούν οι ειδικότεροι όροι, περιορισμοί και προϋποθέσεις για την πραγματοποίησή του και ιδίως μεταξύ άλλων τα αναγκαία κοινόχρηστα έργα και δίκτυα υποδομής (παρ. 2.β), στα οποία περιλαμβάνονται και τα υπό μελέτη έργα των τμημάτων Α, Β του Έργου. δ) στην αναγκαιότητα αντιμετώπισης του προβλήματος του χαρακτηρισμένου ως διατηρητέου κτίσματος επί της οδού Αγίας Άννας 115-117 σε επίπεδο Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΚΕΣΠΑ), στο ΥΠΕΚΑ, με τη συμμετοχή του Υπουργείου Πολιτισμού."

Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή προβάλλει (βλ. α.π. ΔΜΕΟ/3256/22.9.2014 έγγραφό της) τον ισχυρισμό ότι κρίνει ως απαραίτητη την εκπόνηση νέας ΜΠΕ για το οδικό έργο Αγίας Άννας, δεδομένου ότι με την έκδοση του από 29.4.2013 Π.Δ/τος (ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013) με τίτλο "Ειδική Μελέτη για την υλοποίηση του προγράμματος διπλής ανάπλασης των περιοχών Βοτανικού – Λ. Αλεξάνδρας" επέρχεται ουσιαστική μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του οδικού έργου Αγίας Άννας σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που αυτό θα παρουσίαζε βάσει των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων υλοποίησής του ως καθορίζονταν στις καταργηθείσες διατάξεις του άρθ. 12 Ν.3481/2006 και της εγκεκριμένης Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Δήμου Αθηναίων (ΚΥΑ α.π. ΕΥΠΕ/οικ.111233/23.12.2008) και σε τέτοια περίπτωση δύναται να προχωρήσει σε απευθείας υποβολή νέας ΜΠΕ.

Σχετικώς επισημαίνονται τα κάτωθι:

- Αντικείμενο της κατηγορίας περιβαλλοντικών μελετών του τμήματος Α της εξεταζόμενης μελέτης αποτελεί η εκπόνηση φακέλου εφαρμογής του άρθ. 13 της ΚΥΑ Η.Π.11014/703/Φ104/14.3.2003 αναφορικά με τους περιβαλλοντικούς όρους του οδικού έργου Αγίας Άννας και συγκεκριμένα προκειμένου να διαπιστωθεί εάν από τον εκσυγχρονισμό, επέκταση, βελτίωση, τροποποίηση του εν λόγω υφιστάμενου έργου επέρχονται ουσιαστικές διαφοροποιήσεις σε σχέση με τις περιβαλλοντικές του επιπτώσεις. Κατά τις ως άνω διατάξεις, μετά την υποβολή του ως άνω φακέλου εφαρμογής στην αρμόδια αδειοδοτούσα περιβαλλοντική αρχή, αυτή αποφαινεται εντός 30 ημερών εάν για την ανανέωση / τροποποίηση της ΑΕΠΟ απαιτείται η υποβολή νέας ΜΠΕ ή απλής Περιβαλλοντικής έκθεσης.
- Η ισχύς των ως άνω περιβαλλοντικών όρων του οδικού έργου Αγίας Άννας (ΑΕΠΟ εγκριθείσα με την ΚΥΑ 102214/31.8.2001 ως συμπληρώθηκε με την ΚΥΑ 129510/17.7.2007) έληξε την 31η.12.2011, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει εκδοθεί απόφαση ανανέωσης αυτών από την αρμόδια περιβαλλοντική αδειοδοτούσα αρχή (Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος (ΕΥΠΕ) του Υ.Π.Ε.Κ.Α).

Πιο συγκεκριμένα, ο φάκελος εφαρμογής του άρθ. 13 της ΚΥΑ Η.Π.11014/703/Φ104/14.3.2003 (αναφερθείσα και ως ΚΥΑ 11014/2003) για την ανανέωση της ως άνω ΑΕΠΟ του οδικού έργου Αγίας Άννας βάσει του νομικού πλαισίου των

N.1650/1986 – N.3010/2002 υπεβλήθη στη Διευθύνουσα υπηρεσία στο πλαίσιο των παραδοτέων της αρχικής σύμβασης με το με α.π. ΔΜΕΟ/5582/29.10.2010 έγγραφο του αναδόχου και έχει διαβιβασθεί από αυτήν με το με α.π. ΔΜΕΟ/5582 π.ε/2.3.2011 έγγραφό της προς έγκριση από την αρμόδια αρχή (ΕΥΠΕ ΥΠΕΚΑ), πλην όμως από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτει ότι ο εν λόγω φάκελος εφαρμογής δεν έχει μέχρι σήμερα αξιολογηθεί από την τελευταία προκειμένου να προχωρήσει καθ' οιονδήποτε τρόπο η αιτούμενη διαδικασία ανανέωσης της εν λόγω ΑΕΠΟ.

- Με βάση τις διατάξεις του Μέρους Α' του Ν.4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209/21.9.2011) για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου, ήτοι την 13.1.2012 κατά τα προαναφερόμενα στην παρ. 11(β) της παρούσας, δεν υφίσταται πλέον η διαδικασία έγκρισης φακέλου εφαρμογής του άρθ. 13 της ΚΥΑ Η.Π.11014/703/Φ104/14.3.2003 (ΦΕΚ Β' 332/14.3.2003) προκειμένου για την ανανέωση / τροποποίηση ΑΕΠΟ έργου βάσει του προϊσχύσαντος καθεστώτος των Ν.1650/1986 – Ν.3010/2002, η δε διαδικασία ανανέωσης / τροποποίησης ΑΕΠΟ έργων ορίζεται πλέον στα αντίστοιχα άρθρα 5 και 6 του Ν.4014/2011, κατά τα προαναφερόμενα στην παρ. 11 της παρούσας. Παράλληλα, βάσει των παρ. 1 και 2 του άρθ. 2 Ν.4014/2011, για την ανανέωση – τροποποίηση ΑΕΠΟ έργων απαιτείται απευθείας εκπόνηση ΜΠΕ, εκτός των περιπτώσεων που πρέπει να προσδιορισθεί το περιεχόμενο της προς εκπόνηση ΜΠΕ, οπότε προηγείται η διαδικασία Περιβαλλοντικού Προελέγχου (Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων) υπό τη μορφή κατάθεσης σχετικού φακέλου για γνωμοδότηση από την αρμόδια περιβαλλοντική αρχή.
- Βάσει της διάταξης της παρ. 3 του άρθ. 6 του Ν.4014/2011 περί διαδικασίας τροποποίησης ΑΕΠΟ έργων, *οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων δύνανται να προχωρήσουν σε απευθείας υποβολή νέας ΜΠΕ, εφόσον κρίνουν εκ των προτέρων ότι επέρχεται ουσιαστική μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την τροποποίηση του έργου ή της δραστηριότητας.*

Με βάση τα προεκτεθέντα, διαπιστώνεται κατά πρώτον ότι η προτεινόμενη πρόσθετη κατ' είδος ΜΠΕ του οδικού έργου Αγίας Άννας δεν περιλαμβάνεται στην αρχική σύμβαση, πλην όμως παρουσιάζει την αναγκαία συνάφεια με το αντικείμενο αυτής, συνιστώντας συμπληρωματική αυτού μελέτη, η οποία δεν μπορεί να διαχωρισθεί τεχνικά – οικονομικά από το φυσικό αντικείμενο της αρχικής σύμβασης χωρίς να δημιουργήσει μείζονα προβλήματα σε αυτή, καθώς βάσει της εν λόγω ΜΠΕ θα είναι δυνατόν να εκτιμηθεί η επελούσα ουσιαστική, κατά την αναθέτουσα αρχή, τροποποίηση των εκτιμώμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων του εν λόγω έργου μετά την έκδοση του από 29.4.2013 Π.Δ/τος (ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013), με το οποίο καθορίστηκαν οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις υλοποίησης μελετούμενων έργων κατά τα αναλυτικώς προεκτεθέντα στην παρούσα, καθώς επίσης να προχωρήσει η εκπόνηση και έγκριση των λοιπών παραδοτέων μελετών του οδικού έργου Αγίας Άννας (βλ. και παρ. 10 της παρούσας). Ως εκ των ως άνω, συντρέχει, εν προκειμένω, τόσο η υπό στοιχείο (α) όσο και η υπό στοιχείο (δ) προϋπόθεση εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007.

Περαιτέρω, όσον αφορά τη συνδρομή των επικαλούμενων μη προβλέψιμων κατά την ανάθεση της αρχικής σύμβασης περιστάσεων, επισημαίνονται τα εξής:

Το επικαλούμενο από την αναθέτουσα αρχή πρόβλημα του μη εφαρμοστέου, λόγω της ΣτΕ (Ολομ.) 3059/2009 της 9.10.2009, του άρθ. 12 του Ν.3481/2006, οι διατάξεις του οποίου έπρεπε να ληφθούν υπόψη κατά τη σύνταξη των περιβαλλοντικών μελετών ως στοιχείο του ΦΤΕ, καθώς και της όλης χρονοβόρας μεσολαβούσης διαδικασίας αντικατάστασης των διατάξεών του με απαιτούμενη νέα κανονιστική πράξη της Διοίκησης περί των όρων υλοποίησης των μελετούμενων έργων, η οποία τελικά επήλθε με την από 14.5.2013 θέση σε ισχύ των διατάξεων του από 29.4.2013 Π.Δ/τος (ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013) κατά ως άνω, συνιστά, σε συνδυασμό με την τροποποίηση της εθνικής νομοθεσίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων, η οποία επήλθε με τη θέσπιση του Ν.4014/2011, εκδοθέντος σε ΦΕΚ στις 21.9.2011, μη προβλέψιμη κατά τη ανάθεση της αρχικής σύμβασης περίσταση σχετιζόμενη

άμεσα με την ανάγκη εκπόνησης της νέας ΜΠΕ του οδικού έργου Αγίας Άννας, δεδομένου ότι, η διαπιστωθείσα υπερβολική καθυστέρηση της Διοίκησης, χωρίς υπαιτιότητα της αναθέτουσας αρχής, όσον αφορά την αντικατάσταση των διατάξεων του άρθ. 12 Ν.3481/2006 με το άρθ. 23 Ν.3983/2011 (ΦΕΚ Α'144/17.6.2012) και εν τέλει με το από 29.4.2013 Π.Δ. (ΦΕΚ ΑΑΠ 161/14.5.2013) με έναρξη ισχύος την 14.5.2013, καθώς και η επελθούσα διά του εν λόγω Π.Δ/τος ουσιαστικής τροποποίηση των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων υλοποίησης των μελετούμενων έργων σε σχέση με τα αρχικά δεδομένα του ΦΤΕ, συνιστούν περιστάσεις που αντικειμενικά δεν μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί από την αναθέτουσα αρχή κατά το χρόνο σύναψης της αρχικής σύμβασης.

Ως εκ των προεκτεθέντων, η ανάγκη εκπόνησης της νέας ΜΠΕ του οδικού έργου Αγίας Άννας οφείλεται σε περιστάσεις μη προβλέψιμες κατά την ανάθεση της σύμβασης, οπότε συντρέχει, εν προκειμένω, επιπρόσθετα και η υπό στοιχείο (β) προϋπόθεση εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007 και παρέλκει η εξέταση των λοιπών ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής.

Περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης προκύπτει η συνδρομή και των υπό στοιχεία (γ) και (ε) προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007, καθώς αφενός η αναθέτουσα αρχή προτίθεται να αναθέσει την εξεταζόμενη 1^η Συμπληρωματική Σύμβαση της εν θέματι μελέτης στην υφιστάμενη ανάδοχο σύμπραξη της αρχικής σύμβασης, η οποία βεβαιώνεται από την αναθέτουσα αρχή ότι καλύπτει με τα μελετητικά της πτυχία τις τάξεις των αυξανόμενων κατά μελετητικό αντικείμενο κατηγοριών υδραυλικών και περιβαλλοντικών μελετών, αφετέρου το προϋπολογιζόμενο οικονομικό αντικείμενο (χωρίς ΦΠΑ) της εν λόγω ΣΣ υπολείπεται του 50% του αρχικού συμβατικού ποσού (χωρίς ΦΠΑ).

Συναφώς επισημαίνεται ότι συντρέχουν οι υπό στοιχείο (α) έως και (ε) προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007 επίσης και όσον αφορά το μέρος της προτεινόμενης πρόσθετης κατά ποσότητα μελέτης ΣΑΥ – ΦΑΥ το σχετιζόμενο διά του ΚΠΑΜΥ με την προτεινόμενη, πρόσθετη κατ' είδος, ΜΠΕ του οδικού έργου Αγίας Άννας.

Με βάση τα προεκτεθέντα, διαπιστώνεται ότι εκ των προτεινόμενων διά του 1ου ΣΠ / 1ης ΣΣ κατά τα ως άνω μελετών συντρέχουν οι υπό στοιχεία (α) έως και (ε) προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθ. 25 παρ. 4 περ. α' του Π.Δ. 60/2007 μόνον ως προς την πρόσθετη κατ' είδος ΜΠΕ του οδικού έργου Αγίας Άννας, προϋπολογιζόμενης αμοιβής 19.427,62€ (ποσό μετά την τεκμαρτή έκπτωση 20% του διαγωνισμού ανάθεσης της αρχικής σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ).

IV. Συμπέρασμα

16. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις εφαρμοστέες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος της Διεύθυνσης Μελετών Έργων Οδοποιίας της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα:

α) διαπιστώνει την **έλλειψη αρμοδιότητας** αυτής και απέχει από την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, προς το τμήμα της προτεινόμενης 1ης ΣΣ της εν θέματι μελέτης που αφορά την επί έλασσον προϋπολογιζόμενη αμοιβή ποσού 10.243,88€ (χωρίς ΦΠΑ) για τις τρεις εκπονηθείσες και παραδοθείσες, στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης, περιβαλλοντικές μελέτες (φάκελος άρθ. 13 ΚΥΑ 11014/2003 για το οδικό έργο Αγίας Άννας και ΠΠΕ για το υδραυλικό και οδικό έργο Προφήτη Δανιήλ),

β) αποφασίζει την **απόρριψη του αιτήματος της** ως άνω αιτούσας αναθέτουσας αρχής και τη μη παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, ως προς το τμήμα της προτεινόμενης 1^{ης} ΣΣ της εν θέματι μελέτης που αφορά την πρόσθετη κατ' είδος υδραυλική μελέτη των δύο παραρρημάτων αγωγών ακαθάρτων εκατέρωθεν του ρέματος Προφήτη Δανιήλ, προ-

υπολογιζόμενης αμοιβής ποσού 80.264,26€ (χωρίς ΦΠΑ), λόγω μη συνδρομής των τασσόμενων εκ του νόμου προϋποθέσεων,

γ) αποφασίζει την αποδοχή του αιτήματος της ως άνω αιτούσας αναθέτουσας αρχής και την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, ως προς το τμήμα της προτεινόμενης 1^{ης} ΣΣ της εν θέματι μελέτης που αφορά την πρόσθετη κατ' είδος μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του οδικού έργου Αγίας Άννας, προϋπολογιζόμενης αμοιβής ποσού 19.427,62€ (χωρίς ΦΠΑ).

Αθήνα 16 Οκτωβρίου 2014
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Ράϊκος